

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Τεύχος 616
Σεπτέμβριος
Οκτώβριος 2004

- Η Ολυμπιακή Κληρονομιά μια νέα ευκαιρία για την ελληνική οικονομία
- Διεθνές Συνέδριο Επιχειρηματικότητας
- Εθνικό Σχέδιο δράσης για την Απασχόληση
- Η θέση της Ελλάδος στην παγκόσμια κατάταξη Ανταγωνιστικότητας
- Επηρεάζουν την Ανταγωνιστικότητα τα εμπόδια μεταξύ κράτους-επιχειρήσεων
- Καθοριστικό το μέγεθος και ο κλάδος στη δυναμική πορεία των επιχειρήσεων
- Δυναμικότερη Ενιαία Αγορά στην Ε.Ε. ζητούν οι ευρωπαϊκές επιχειρήσεις
- Υποχώρησε αισθητά ο Δείκτης Οικονομικού Κλίματος στην Ελλάδα τον Σεπτέμβριο
- Διεθνής Διάσκεψη Εργασίας
- Ημερίδα του ΣΕΒ για το μοντέλο οικονομικής ανάπτυξης της Φινλανδίας
- Μελέτη του IOBE για την Επιχειρηματικότητα στην Ελλάδα
- Επιχειρηματική Ηθική και Εσωτερικός Έλεγχος
- Συνεδρίασε το Γ.Σ. του ΣΕΒ

Ο ΣΕΒ για το προσχέδιο του Προϋπολογισμού

Το σχέδιο Προϋπολογισμού 2005 διαμορφώνεται σε μία περίοδο που υπάρχουν αυξημένες αβεβαιότητες για την οικονομία, όπως η τιμή του πετρελαίου και η μετα-ολυμπιακή πορεία της οικονομίας της χώρας. Το σχέδιο Προϋπολογισμού που ανακοινώθηκε προσπαθεί να ισορροπήσει αυτές τις αβεβαιότητες, αποφεύγοντας ιδιαίτερες τομές στην οικονομική πολιτική.

Ο Προϋπολογισμός βασίζεται στην αισιόδοξη πρόβλεψη αύξησης του ΑΕΠ κατά 3,9% με αποτέλεσμα αντίστοιχα αισιόδοξη πρόβλεψη για την αύξηση των εσόδων από φόρους. Παρ' όλα αυτά, το ισοζύγιο της γενικής κυβέρνησης ως ποσοστό του ΑΕΠ παραμένει υψηλό πλησιάζοντας το ανώτατο όριο του 3% που προβλέπει το Σύμφωνο Σταθερότητας και Ανάπτυξης. Αυτό οφείλεται στο ότι οι προβλεπόμενες πρωτογενείς δαπάνες του Τακτικού Προϋπολογισμού συνεχίζουν να αυξάνονται με υψηλό ρυθμό. Ενώ μετά τη διόγκωσή τους κατά 14,6% το 2004 θα ήταν εύλογη η προσδοκία μιας αυστηρής συγκράτησης για το 2005, ο Προϋπολογισμός προβλέπει περαιτέρω αύξησή τους με ρυθμό 2,5 μονάδες περίπου πάνω από τον πληθωρισμό. Το αποτέλεσμα είναι ότι οι πρωτογενείς δαπάνες του Τακτικού Προϋπολογισμού του 2005 αντιπροσωπεύουν μεγαλύτερο ποσοστό του ΑΕΠ από ό,τι το 2003.

Η εμπειρία από το παρελθόν δείχνει ότι είναι πιθανότατο να υπάρξει υπέρβαση στις προβλεπόμενες δαπάνες, ενώ, εάν η πρόβλεψη για υψηλή αύξηση του ΑΕΠ δεν επαληθευθεί, θα υπάρξει σημαντική υστέρηση των εσόδων και το έλλειμμα θα διογκωθεί σε επίπεδα άνω του 3%.

Η προσπάθεια περιορισμού του ελλείμματος στηρίζεται, όπως και στο παρελθόν, στη συγκράτηση των επενδυτικών δαπανών του Προϋπολογισμού. Τέτοια εξέλιξη μπορεί να δικαιολογείται μετά την έκτακτη έξαρση του 2004, συνεπεία των Ολυμπιακών έργων. Δεν είναι όμως χαρακτηριστικό αναπτυξιακών επιδιώξεων να περιορίζονται οι επενδυτικές δαπάνες σε σταθερές τιμές σε επίπεδα χαμηλότερα του 2003 και περίπου ίσα με αυτά του 2002.

Ένα άλλο ιδιαίτερης σημασίας χαρακτηριστικό του Προϋπολογισμού είναι η μεγάλη αύξηση των επιχορηγήσεων των Ασφαλιστικών Ταμείων. Η συνεχής αύξηση των σχετικών δαπανών με πολύ υψηλούς ρυθμούς τόσο το 2004 όσο και το 2005 αναδεικνύει τη μεγάλη σημασία της αντιμετώπισης του ασφαλιστικού για την εξασφάλιση της βιωσιμότητας των δημόσιων οικονομικών.

Η ΟΛΥΜΠΙΑΚΗ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑ ΜΙΑ ΝΕΑ ΕΥΚΑΙΡΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

Παρέμβαση του ΣΕΒ προς την Κυβέρνηση και την κοινωνία για την οργάνωση δράσης που θα ανταποκρίνεται στην αναπτυξιακή πρόκληση της μετα-ολυμπιακής εποχής

Οι Ολυμπιακοί Αγώνες αποτέλεσαν ένα από τα ισχυρότερα κίνητρα στην ιστορία της σύγχρονης Ελλάδας για την πραγματοποίηση ενός τεράστιου επενδυτικού έργου στον τομέα κυρίως της υποδομής, το οποίο σύμφωνα με τις εκτιμήσεις αντικειμενικών παρατηρητών έχει ήδη αρχίσει να παράγει αποτελέσματα. Το ζητούμενο σήμερα, υποστηρίζει ο ΣΕΒ, είναι να προσδιορισθούν το συντομότερο δυνατόν οι πολιτικές με τις οποίες θα μεγιστοποιηθεί το συνολικό παραγωγικό αποτέλεσμα, η απόδοση δηλαδή της επένδυσης στο χρονικό διάστημα της μελλοντικής ζωής της. Τώρα χρειάζεται να διαμορφωθούν οι κατάλληλες πολιτικές και να οργανωθούν οι δράσεις εκείνες για να αξιοποιηθεί το έργο αυτό στην αναπτυξιακή πρόκληση της μετα-ολυμπιακής εποχής, εστιάζοντας το κέντρο των προσπαθειών κυβέρνησης και κοινωνικών φορέων στους παρακάτω τέσσερις τομείς :

- **Πρώτος τομέας : Αναβάθμιση της υποδομής, της οργάνωσης και της λειτουργίας της πόλης**

Η καθημερινότητα της ζωής στην Αθήνα και στις άλλες «Ολυμπιακές Πόλεις», άλλαξε στη διάρκεια των Αγώνων :

- Η πολεοδομική οργάνωση και η κυκλοφοριακή ρύθμιση στις πόλεις εξασφάλιζαν περισσότερο ανθρώπινες συνθήκες.

- Η λειτουργία των δημόσιων και δημοτικών υπηρεσιών και του συστήματος υγείας ήταν περισσότερο «πολιτοκεντρική».

- Το κέντρο πόλης έγινε φιλικό στις λειτουργίες του κέντρου ως τόπου ζωής, εγκατάστασης ή εξυπηρέτησης του πολίτη και της επιχειρηματικότητας.

- Η υποδοχή του επισκέπτη, η εξυπηρέτησή του, η ενημέρωσή του αναδείκνυε τις ευκαιρίες στον τόπο επίσκεψης.

Είναι απολύτως εφικτό να διατηρήσουμε και να βελτιώσουμε περαιτέρω αυτήν την εικόνα, γι' αυτό επιβάλλεται να επεκτείνουμε την εφαρμογή ανάλογων βελτισμών και στην υπόλοιπη χώρα.

Έτσι, από τη μία μεριά θα αναβαθμίσουμε τις συνθήκες ζωής και παραγωγικής δράσης των πολιτών και των επιχειρήσεων, ενώ από την άλλη μπορεί να προβάλλεται η Ελλάδα ως ανταγωνιστική χώρα και η Αθήνα και η Θεσσαλονίκη ως μητροπόλεις που καλύπτουν αποδοτικά σύγχρονες λειτουργίες και υποστηρίζουν επιχειρηματικές δράσεις που στοχεύουν στην εθνική και στις διεθνείς αγορές.

- **Δεύτερος τομέας : Ανάπτυξη του τουρισμού**

Η Σεούλ και η Βαρκελώνη αποτελούν παραδείγματα συνεχών κερδών τουριστικής κίνησης στην περίοδο μετά την τέλεση των Ολυμπιακών Αγώνων. Ο ΣΕΒ εκτιμά ότι η Αθήνα και η Ελλάδα έχουν τη δυνατότητα να πραγματοποιήσουν μεγαλύτερα και μεγαλύτερης διάρ-

κειας τουριστικά οφέλη και η αγορά δείχνει ότι ήδη κινείται με επιτυχία προς αυτήν την κατεύθυνση. Χρειάζεται συστηματική και διαρκής αξιοποίηση της προβολής, ώστε με μικρή σχετικά επαναλαμβανόμενη δαπάνη να συντηρείται θετική επίπτωση στον τουρισμό για μεγάλο διάστημα, ενώ παράλληλα θα διορθώνονται συνεχώς αδυναμίες που επηρεάζουν αρνητικά τον ελληνικό τουρισμό.

- **Τρίτος τομέας : Επέκταση του βεληνεκού της ελληνικής παραγωγής**

Το βεληνεκές της ελληνικής παραγωγής προϊόντων και υπηρεσιών μπορεί να επεκταθεί θεαματικά :

- Ένα μεγάλο διεθνές κοινό ήρθε σε επαφή με τους εθνικούς χορηγούς, τους επίσημους προμηθευτές των αγώνων και το σύνολο της εθνικής παραγωγής που έκανε έτσι ένα αποφασιστικό θήμα προσανατολισμού προς τις διεθνείς αγορές.

- Οι ελληνικοί αερομεταφορείς, οι τηλεοπτικές εταιρείες και οι εταιρείες τηλεπικοινωνιών είχαν την ευκαιρία να δημιουργήσουν συνεργασίες και συμπράξεις για τη διεθνή τους δικτύωση.

- Προβλήθηκαν εντυπωσιακά προϊόντα πολιτισμού και τέχνης Ελλήνων δημιουργών.

Χρειάζεται άμεση ενεργοποίηση προγραμμάτων για να συνεχιστεί με συστηματικό και συνεπή τρόπο η διεθνής δικτύωση των ελληνικών επιχειρήσεων.

- **Τέταρτος τομέας : Αξιοποίηση των ολυμπιακών εγκαταστάσεων για τις ανάγκες της κοινωνίας και της οικονομίας**

Κάθε ολυμπιακό έργο και επέμβαση συνθέτουν μία σχέση κόστους-ωφέλειας. Το κόστος θα μεγεθύνεται και η πιθανότητα ωφελειών θα περιορίζεται εάν οι ειδικευμένες ολυμπιακές εγκαταστάσεις παραμείνουν ανενεργείς, έστω και για μικρό χρονικό διάστημα.

Χρειάζεται να προχωρήσουμε σε ταχύτατη αξιοποίη-

ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΩΝ

ση των αθλητικών εγκαταστάσεων και της υποδομής για να προωθηθούν νέες οικονομικές δραστηριότητες σχετικές με διεθνείς αθλητικές υπηρεσίες, διεθνή συνέδρια και διοργανώσεις, αλλά και για κάλυψη άλλων οικονομικών και κοινωνικών αναγκών της χώρας, στη βάση συμβάσεων συνεργασίας Ιδιωτικού - Δημόσιου τομέα.

ΠΩΣ ΜΠΟΡΟΥΜΕ ΝΑ ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΘΟΥΜΕ ΣΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΠΡΟΚΛΗΣΗ ΤΗΣ ΜΕΤΑ-ΟΛΥΜΠΙΑΚΗΣ ΕΠΟΧΗΣ

Η αξιοποίηση της Ολυμπιακής κληρονομιάς αποτελεί ένα μόνο στοιχείο για τη διαμόρφωση των επιδόσεων της οικονομίας στην μετα-ολυμπιακή εποχή. Μας βοηθάει να επιδιώξουμε τους γενικότερους στόχους που θα θέσουμε για την ανάπτυξη της οικονομίας και της κοινωνίας μας.

Η ελληνική κοινωνία έχει επιδείξει πρόσφατα ωριμότητα στην επιδίωξη μεγάλων στόχων:

- **Η ένταξη στην Οικονομική και Νομισματική Ένωση απαιτήσε σύνθετες δράσεις από την πλευρά της κυβέρνησης, των κοινωνικών εταίρων, των ΜΜΕ, των πολιτών συνολικά.**

- **Η εισαγωγή του ευρώ αποτέλεσε μία άνευ προηγουμένου μεγάλη διαχειριστική άσκηση. Η Ελλάδα ανταποκρίθηκε με επιτυχία, και μάλιστα, ως προς ορισμένες απόψεις ήταν μεγαλύτερη από άλλους εταί-**

ρους της στην ευρωζώνη, παρ' ότι χρησιμοποίησε μεταβατική περίοδο ενός έτους, αντί των τριών ετών για τους υπολοίπους εταίρους της.

- **Η επιτυχής διεκδίκηση και διοργάνωση της Ολυμπιάδας υπήρξε σύνθετη διαδικασία αυξημένου διεθνούς ανταγωνισμού με απαιτήσεις τεχνικής προετοιμασίας, αποτελεσματικών διεθνών σχέσεων και προβολής και εσωτερικής τεχνικής, κοινωνικής και πολιτικής προετοιμασίας.**

Κρίσιμα κοινά στοιχεία επιτυχίας σε όλα τα ανωτέρω υπήρξαν:

- **Η σαφής στοχοθέτηση και το αυστηρό χρονοδιάγραμμα υλοποίησης δράσεων για την επίτευξη των στόχων.**

- **Η αποτελεσματική σύμπραξη δυνάμεων του Ιδιωτικού και του Δημόσιου τομέα στη συστηματική και συνεπή επιδίωξη των επιμέρους στόχων.**

Με αντίστοιχο τρόπο μπορεί να οργανωθεί η δράση για να ανταποκριθούμε στην αναπτυξιακή πρόκληση της μετα-ολυμπιακής εποχής. Ο ΣΕΒ θεωρεί ότι ο επόμενος μεγάλος στόχος είναι η βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της χώρας. Προτείνουμε, και η κυβέρνηση δέχθηκε, να ανακηρυχθεί το έτος 2005 έτος Ανταγωνιστικότητας για την Ελλάδα. Είμαστε έτοιμοι να συνεργαστούμε με την κυβέρνηση και τις άλλες κοινωνικές και οικονομικές δυνάμεις για να επιτύχουμε και σε αυτόν τον στόχο. ♦

ΔΙΕΘΝΕΣ ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΟΡΓΑΝΩΝΕΤΑΙ ΣΤΗΝ ΑΘΗΝΑ

Τέσσερις από τους σημαντικότερους φορείς της ελληνικής οικονομίας, ο Σύνδεσμος Ελληνικών Βιομηχανιών (ΣΕΒ), η Ελληνική Εταιρεία Διοικήσεως Επιχειρήσεων (ΕΕΔΕ), το ALBA (Athens Laboratory of Business Administration) και η Λέσχη Επιχειρηματικότητας (ΛΕ), διοργανώνουν Διεθνές Συνέδριο Επιχειρηματικότητας με τίτλο «**Το Επιχειρείν Θαρσείν Χρη**», το οποίο θα πραγματοποιηθεί στις 9 και 10 Νοεμβρίου 2004 στο Μέγαρο Μουσικής Αθηνών. Το Συνέδριο έχει τεθεί υπό την αιγίδα του υπουργείου Ανάπτυξης.

Το πρόγραμμα του Διεθνούς Συνεδρίου Επιχειρηματικότητας, που απευθύνεται σε τριακόσιους και πλέον επιχειρηματίες και κορυφαία στελέχη επιχειρήσεων, περιλαμβάνει εισηγήσεις που θα καλύψουν θέματα όπως: Global Entrepreneurship, την πολιτική και οικονομική ανάπτυξη των επιχειρήσεων στην Ευρώπη, καθώς και την ελληνική πραγματικότητα σε σχέση με τη δημιουργία και την ανάπτυξη των επιχειρήσεων, από διακεκριμένους και διεθνούς κύρους ομιλητές του ακαδημαϊκού και πολιτικού χώρου.

Το Συνέδριο θα απασχολήσουν επίσης θέματα, όπως η στρατηγική και η ανάπτυξη των οικογενειακών

επιχειρήσεων και η υποστήριξη για επιχειρηματική ανάπτυξη από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Ακόμη θα παρουσιασθούν οι ιστορίες δύο επιτυχημένων Ελλήνων επιχειρηματιών, ενώ σε ενότητα με θέμα «Κτίζοντας την επιχειρηματικότητα στην Ελλάδα» εκπρόσωποι από τον ΣΕΒ, την ΕΕΔΕ και τη Λέσχη Επιχειρηματικότητας θα καταθέσουν και θα συζητήσουν τις προτάσεις τους, ο σχολιασμός των οποίων θα γίνει από τον Γενικό Γραμματέα κ. Νίκο Στεφάνου.

Το Συνέδριο θα ολοκληρωθεί με πάνελ αποτελούμενο από τους προέδρους, του ΣΕΒ κ. Οδυσσέα Κυριακόπουλο, της Λέσχης Επιχειρηματικότητας κ. **Δημήτρη Γ. Μαύρο** και της ΕΕΔΕ κυρία **Λίτσα Παναγιωτοπούλου**.

Στον δημόσιο αυτό επιχειρηματικό διάλογο την ελληνική Πολιτική Ηγεσία θα εκπροσωπήσουν ο υπουργός Ανάπτυξης κ. Δημήτρης Σιούφας, ο οποίος θα απευθύνει χαιρετισμό κατά την έναρξη του Συνεδρίου, καθώς και ο υπουργός Οικονομίας και Οικονομικών κ. Γιώργος Αλογοσκούφης, ο οποίος θα μιλήσει κατά τη διάρκεια του επίσημου δείπνου που θα παρατεθεί στο τέλος της πρώτης ημέρας των εργασιών του Συνεδρίου. ♦

ΕΘΝΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΡΑΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ

Ο ΣΕΒ στηρίζει την Ευρωπαϊκή Στρατηγική για την απασχόληση και θεωρεί ότι η εκπόνηση του ΕΣΔΑ θα πρέπει να χαρακτηρίζεται από ανανεωτική διάθεση και συνεργασία μεταξύ των εμπλεκόμενων κοινωνικών φορέων

Η θεσμοθέτηση της Ευρωπαϊκής Στρατηγικής για την Απασχόληση το 1997 και η παρακολούθησή της μέσω της Ανοιχτής Μεθόδου Συντονισμού αποτελούν χρήσιμα εργαλεία ενίσχυσης της απασχόλησης, μείωσης της ανεργίας καθώς και βελτίωσης και προαγωγής των εργασιακών σχέσεων. Άλλωστε ο σχετικά πρόσφατος πενταετής απολογισμός της Στρατηγικής για την Απασχόληση από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή παρατήρησε ότι έχουν βελτιωθεί αισθητά οι επιδόσεις της αγοράς εργασίας και έχει μειωθεί η διαρθρωτική ανεργία στα περισσότερα από τα κράτη-μέλη της Ένωσης. Παρ' όλο που, όπως αναφέρει η Επιτροπή, είναι δύσκολο να αποδειχθεί κατά πόσον η συνολική βελτίωση των επιδόσεων της απασχόλησης στην Ένωση τα τελευταία χρόνια αποδίδεται στη θεσμοθέτηση της Ευρωπαϊκής Στρατηγικής για την Απασχόληση ή/και στη βελτίωση της οικονομικής κατάστασης στην Ευρώπη είναι γεγονός ότι έχουν δρομολογηθεί σημαντικές αλλαγές στις εθνικές πολιτικές που διευκολύνουν τον στόχο της προώθησης της απασχόλησης.

Για παράδειγμα η αναγκαιότητα για αναδιοργάνωση των Δημοσίων Υπηρεσιών Απασχόλησης, για ενίσχυση της απασχολησιμότητας των εργαζομένων, βελτίωση της παρεχόμενης κατάρτισης, εμπέδωση και διάδοση της έννοιας της δια βίου μάθησης, εκσυγχρονισμό της οργάνωσης της εργασίας, απετέλεσαν νέες έννοιες και πεδία προβληματισμού χάραξης πολιτικής και εξέλιξης των εργασιακών σχέσεων.

Με δεδομένα τα παραπάνω ο ΣΕΒ στηρίζει την Ευρωπαϊκή Στρατηγική για την απασχόληση, θεωρεί ότι η εκπόνηση του ΕΣΔΑ θα πρέπει να χαρακτηρίζεται από ανανεωτική διάθεση, συνεργασία των εμπλεκόμενων φορέων, καθώς και από συμπληρωματικότητα και συνέργια με τις κατευθυντήριες γραμμές για την οικονομική πολιτική και την εκπαίδευση, και προχωρεί στις παρακάτω ειδικές παρατηρήσεις:

Ι. ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΚΑΙ ΑΝΕΡΓΙΑ

Σύμφωνα με τις πρόσφατες εκτιμήσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής το ποσοστό της ανεργίας στην Ελλάδα ήταν από τα υψηλότερα στην ΕΕ το 2003 και έφθανε στο 9,3%. Τα τελευταία χρόνια, αν και όπως αναφέρεται σε πολλές μελέτες, η οικονομική ανάπτυξη στη χώρα μας ήταν ταχεία (άνοδος του ΑΕΠ 4% κατά μέσο όρο), δεν οδήγησε σε σημαντική αύξηση της απασχόλησης.

Αντιθέτως παρατηρείται ότι το ποσοστό ανεργίας μειώνεται με αργούς ρυθμούς, όπως βραδεία είναι και η αύξηση του ποσοστού της απασχόλησης. Όπως

επισημαίνουν διάφορες μελέτες και οργανισμοί (Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Τράπεζα της Ελλάδος, IOBE, Έκθεση Wim Kok για την απασχόληση κ.α) ο συνδυασμός των δυσκαμψιών στην αγορά εργασίας και στα συστήματα επαγγελματικής κατάρτισης, οι χαμηλές επενδύσεις στην έρευνα και την καινοτομία, οι αδυναμίες της φορολογικής και ασφαλιστικής νομοθεσίας, καλλιεργούν αμυντική στάση από την πλευρά των υποψηφίων επενδυτών αφενός και εμποδίζουν την άνοδο της παραγωγικότητας της εργασίας και την αύξηση της απασχόλησης αφετέρου.

Η μείωση της ανεργίας και η αύξηση της απασχόλησης είναι μεγάλα προβλήματα για τη χώρα, τα οποία χρειάζονται στρατηγική αντιμετώπιση και συνεργασία πολλών παραγόντων για την εξεύρεση μακροπρόθεσμων λύσεων.

Αυτό προκύπτει άλλωστε και από την Ευρωπαϊκή Στρατηγική για την Απασχόληση η οποία σαφώς υποδεικνύει την πολυπλοκότητα των δράσεων, τη συμπληρωματικότητα, τη συνεργασία και τον διάλογο.

Λαμβάνοντας υπόψη τα παραπάνω καθώς και τα στοιχεία που περιγράφουν την ανεργία στη χώρα μας, ότι είναι κατά μεγάλο ποσοστό διαρθρωτικού χαρακτήρα, θεωρούμε ότι ιδιαίτερη σημασία για τη βελτίωση του οικονομικού κλίματος, τη διεύρυνση της απασχόλησης και τη βελτίωση της προσαρμοστικότητας και κινητικότητας στην αγορά εργασίας έχουν και τα παρακάτω θέματα τα οποία πρέπει να αντιμετωπισθούν άμεσα μέσω του ΕΣΔΑ:

α) Αναθεώρηση του ν. 2874/00 και ιδιαίτερα των

σχετικών άρθρων που κατάργησαν την υπερεργασία και αύξησαν την αμοιβή της υπερωριακής απασχόλησης, καθώς και διεύρυνση της ευχέρειας διευθέτησης του χρόνου εργασίας, στοιχεία που θεωρούνται σημαντικές ευελιξίες για τη λειτουργία των επιχειρήσεων.

θ) Περαιτέρω βελτίωση της αναδιοργάνωσης του ΟΑΕΔ με στόχο τη μετατροπή της οργάνωσής του σε πελατοκεντρική. Τον στόχο αυτό θα βοηθήσει η απελευθέρωση των θυγατρικών εταιρειών από την οικονομική, διοικητική και λειτουργική εξάρτησή τους από την κεντρική υπηρεσία του ΟΑΕΔ και η λειτουργία τους με ιδιωτικο-οικονομικά κριτήρια.

γ) Σε βάθος μελέτη και εκπόνηση ολοκληρωμένης πρότασης για τον περιορισμό ή και την εξάλειψη της αδήλωτης εργασίας.

δ) Αναβάθμιση της θέσης της γυναίκας στην αγορά εργασίας και βελτίωση της απασχολησιμότητάς της με την αξιοποίηση των αποτελεσμάτων των καινοτόμων προγραμμάτων «Equal», που αφορούν την προαγωγή της ισότητας των φύλων στην αγορά εργασίας και τον σχεδιασμό πολιτικών «ισότητας» με τη συνεργασία των κοινωνικών εταίρων και της πολιτείας.

ε) Ενίσχυση της απασχολησιμότητας και της κοινωνικής ένταξης των ευπαθών κοινωνικών ομάδων στην αγορά εργασίας μέσω εκστρατειών ευαισθητοποίησης της κοινής γνώμης και, κατά κύριο λόγο, άρσης της υποχρεωτικότητας αναγκαστικών τοποθετήσεων ειδικοτήτων, που δεν χρησιμοποιούν οι επιχειρήσεις.

II. ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ

Είναι γνωστό ότι η σημασία των μικρομεσαίων επιχειρήσεων για την απασχόληση στην Ευρώπη έχει προ πολλού διαπιστωθεί με δεδομένο ότι αντιπροσωπεύουν πάνω από το 60% του συνολικού κύκλου εργασιών και το 66% της απασχόλησης. Επί πλέον:

- Οι νέες και οι μικρές επιχειρήσεις δημιουργούν όλο και περισσότερες θέσεις εργασίας σε σύγκριση με τις μεγάλες επιχειρήσεις.
- Οι χώρες που παρουσιάζουν τη μεγαλύτερη αύξηση στα ποσοστά επιχειρηματικότητας τείνουν

να παρουσιάζουν και τη μεγαλύτερη μείωση των ποσοστών ανεργίας.

- Η επιχειρηματικότητα συμβάλλει στην ενθάρρυνση της οικονομικής δραστηριότητας και δημιουργίας θέσεων εργασίας καθώς και στην ενίσχυση της οικονομικής και κοινωνικής συνοχής σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο.

- Οι νέες επιχειρηματικές πρωτοβουλίες δίνουν ώθηση στην παραγωγικότητα.

- Οι καινοτόμες επιχειρήσεις συμβάλλουν στη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας μιας χώρας.

Το υψηλό ποσοστό ανεργίας που εξακολουθεί να υπάρχει σε αρκετές χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καθιστά απαραίτητη την καταβολή προσπάθειών για την καλύτερη αξιοποίηση των ευκαιριών δημιουργίας θέσεων εργασίας που προσφέρει η επιχειρηματική δραστηριότητα.

Στην Ελλάδα ιστορικά και παραδοσιακά η αυτοαπασχόληση απετέλεσε και συνεχίζει να αποτελεί δραστηριότητα που ελκύει μεγάλο αριθμό ατόμων. Προκειμένου να διατηρηθεί αλλά και να αυξηθεί περαιτέρω σε σωστές βάσεις, απαιτείται η βαθμιαία μετατροπή της σε επιχειρηματική δραστηριότητα.

Για να συμβεί αυτό απαιτείται ενίσχυση του επιχειρηματικού πνεύματος, καλλιέργεια της καινοτομίας, διευκόλυνση της επενδυτικής ικανότητας και γενικώς καλλιέργεια ευνοϊκού επιχειρηματικού περιβάλλοντος, θέματα που απασχολούν και την αναθεωρημένη Ευρωπαϊκή Στρατηγική για την Απασχόληση.

Ένας από τους παράγοντες που ενθαρρύνουν την επιχειρηματικότητα είναι η απλοποίηση του κανονιστικού πλαισίου και των διαδικασιών για την έναρξη μιας επιχείρησης.

Σ' αυτό το πλαίσιο υπενθυμίζουμε ότι στη χώρα μας έχει καταγραφεί ότι χρειάζονται 28 βήματα και ενέργειες για την έναρξη μιας οικονομικής δραστηριότητας. Το γεγονός αυτό αποτελεί σημαντική τροχοπέδη στη δημιουργία κλίματος όπου μπορούν να ευδοκιμήσουν η επιχειρηματική πρωτοβουλία και οι επιχειρηματικές δραστηριότητες. Θεωρούμε ότι σημαντική πρόκληση για το ΕΣΔΑ 2004 μπορεί να αποτελέσει η δέσμευση της πολιτείας για μείωση των βημάτων και ενεργειών έναρξης λειτουργίας μιας επιχείρησης σε 15 εντός του τρέχοντος έτους.

Επιπλέον πρέπει να ληφθούν μέτρα για τα εξής πεδία:

- **Απλοποίηση των διαδικασιών και μείωση των**

ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑ – ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ

επιβαρύνσεων για τη μεταθίβαση και τη συγχώνευση των επιχειρήσεων.

- *Θεσμοθέτηση του «Impact Assessment» με στόχο την αποτίμηση των συνεπειών που επιφέρουν οι υφιστάμενοι και οι προτεινόμενοι κανονισμοί και νόμοι.*

- *Εφαρμογή δικαιότερου συστήματος φορολόγησης των ΜΜΕ και ιδιαίτερα εκείνων που επανεπενδύουν τα κέρδη τους για να ενθαρρύνεται η αυτοχρηματοδότηση των αναπτυξιακών τους σχεδίων.*

- *Σχεδιασμός και παροχή συστηματικής πληροφόρησης και συμβουλευτικής για το στήσιμο των ΜΜΕ.*

- *Καθιέρωση της επιθράβευσης και ιδιαίτερης στήριξης των επιχειρήσεων που υιοθετούν και εφαρμόζουν καινοτομικές επιχειρηματικές ιδέες.*

- *Αλλαγή της φιλοσοφίας αντιμετώπισης της «επιχειρηματικής αποτυχίας» (π.χ. πρόσβαση στη χρηματοδότηση).*

Από την πλευρά του, ο ΣΕΒ στηρίζει με κάθε ευκαιρία την καλλιέργεια του επιχειρηματικού πνεύματος είτε με δικές του πρωτοβουλίες (junior achievement, διοργάνωση και συμμετοχή σε ημερίδες, συνέδρια και άλλου τύπου συναντήσεις επιχειρημαστικότητας), είτε συμμετέχοντας σε διάφορες επιτροπές και όργανα σε εθνικό και Ευρωπαϊκό επίπεδο.

III. ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΤΗΣ ΓΝΩΣΗΣ

Η εκπαίδευση και η κατάρτιση, όπως όλοι γνωρίζουμε και όπως έχει διαπιστωθεί και συνομολογηθεί πιο εμπεριστατωμένα σε όλα τα Ευρωπαϊκά Συμβούλια από τη Λισαβόνα και εντεύθεν, αντιπροσωπεύουν ένα κατ' εξοχήν μέσο για την κοινωνική και πολιτισμική συνοχή καθώς και σπουδαίο οικονομικό πλεονέκτημα για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και του δυναμισμού της Ευρώπης.

Στην Ελλάδα ιδιαίτερα, τα Συστήματα Κατάρτισης πάσχουν από ποιότητα, ευελιξία, εκσυγχρονισμό και αντιστοίχιση με τις ανάγκες της αγοράς εργασίας. Δεν είναι τυχαίο, όπως επισημαίνεται στις Κοινές Εκθέσεις για την Απασχόληση από την πλευρά της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, το ποσοστό των ατόμων ηλικίας 25-64 ετών που συμμετείχαν σε προγράμματα εκπαίδευσης ή κατάρτισης για το 2003 ήταν μόλις 1,2%, το χαμηλότερο ποσοστό στην Ευρώπη όπου ο μέσος όρος είναι 8,4%.

Γνωρίζοντας τα ανωτέρω θεωρούμε ότι οι πολιτι-

κές κατάρτισης πρέπει να σχεδιασθούν λαμβάνοντας υπόψη τους παρακάτω άξονες :

1. Να ενισχυθεί η ποιότητα της κατάρτισης και να καταβληθούν ιδιαίτερες προσπάθειες για την απόκτηση βασικών δεξιοτήτων που θα πρέπει να είναι σύγχρονες ώστε να ανταποκρίνονται στις εξελίξεις της κοινωνίας της γνώσης και θα συνεισφέρουν στην ενίσχυση της παραγωγικότητας και της ανταγωνιστικότητας.

2. Να διευρυνθεί η πρόσβαση στη δια βίου μάθηση με την παροχή ενημέρωσης, συμβουλών και προσανατολισμού, για όλο το φάσμα των διαθεσίμων δυνατοτήτων μάθησης.

3. Να προωθούνται ευέλικτες μαθησιακές διαδρομές για όλους και να δημιουργηθούν δίκτυα ιδρυμάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης, σε διάφορα επίπεδα, στο πλαίσιο της δια βίου μάθησης.

4. Να προαχθεί μια νοοτροπία μάθησης για όλους και να ευαισθητοποιηθούν οι δυνητικά εκπαιδευόμενοι όσον αφορά τα κοινωνικά και οικονομικά πλεονεκτήματα της μάθησης.

Με δεδομένες αυτές τις κατευθύνσεις οι οποίες χρειάζονται γρήγορη προσαρμογή και δράση θεωρούμε αναγκαία την ενεργοποίηση του Ν. 3191/2003 περί ιδρύσεως του Εθνικού Συστήματος Σύνδεσης της Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης με την Απασχόληση – ΕΣΣΕΕΚΑ – με το οποίο επιδιώκεται η αποτελεσματική σύνδεση των αναγκών απασχόλησης του ανθρώπινου δυναμικού με την παρεχόμενη επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση και – με τον τρόπο αυτό – μείωση της διαρθρωτικής ανεργίας που πλήττει ιδιαίτερα τους νέους και τους νεοεισερχόμενους στην αγορά εργασίας.

Επιπροσθέτως ο νέος αυτός θεσμός μπορεί να μελετήσει σε βάθος τρόπους ευαισθητοποίησης και διάδοσης των πλεονεκτημάτων της δια βίου μάθησης στον κόσμο της εργασίας καθώς και να σχεδιάσει ειδικά για τον σκοπό αυτό προγράμματα.

Τέλος σχετικά με την Κατευθυντήρια γραμμή που αφορά στην «παράταση του επαγγελματικού βίου», ο ΣΕΒ και οι λοιποί κοινωνικοί εταίροι που υπογράφουν την Εθνική Γενική Συλλογική Σύμβαση Εργασίας συμφώνησαν με το άρθρο 13 της ΕΓΣΣΕ 2004-2005 να μελετήσουν και να προωθήσουν από κοινού μέτρα και πολιτικές για τους εργαζόμενους μεγαλύτερης ηλικίας, στο πλαίσιο του ΕΣΔΑ. ♦

ΑΜΕΤΑΒΛΗΤΗ ΠΑΡΑΜΕΝΕΙ Η ΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΣΤΗΝ ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΚΑΤΑΤΑΞΗ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

Σύμφωνα με τα αποτελέσματα της έρευνας του World Economic Forum για το 2004

Σύμφωνα με τα αποτελέσματα της έρευνας Global Competitiveness Report, που εκδίδει κάθε χρόνο ο Οργανισμός World Economic Forum (WEF), ο οποίος εδρεύει στη Γενεύη, η θέση της Ελλάδας στην παγκόσμια κατάταξη με κριτήριο την ανταγωνιστικότητα παραμένει αμετάβλητη σε σχέση με το 2003 - 2004.

Σύμφωνα, με τα στοιχεία που ανακοινώθηκαν σήμερα, η Ελλάδα με βάση τους τρεις δείκτες μέτρησης της ανταγωνιστικότητας, κατατάσσεται :

- στην 37η θέση μεταξύ 104 χωρών, σύμφωνα με τον δείκτη ανταγωνιστικότητας ανάπτυξης,
- στην 41η θέση μεταξύ 103 χωρών, σύμφωνα με τον δείκτη επιχειρηματικής ανταγωνιστικότητας και
- στην 51η θέση μεταξύ 104 χωρών, σύμφωνα με τον δείκτη ολικής ανταγωνιστικότητας.

Τις παραπάνω θέσεις της Ελλάδας επηρεάζουν θετικά κυρίως τομείς, όπως το ανθρώπινο δυναμικό, οι βελτιωμένες υποδομές και οι δημόσιοι θεσμοί ειδικά η ασφάλεια και το χαμηλό επίπεδο εγκληματικότητας, παρ'όλο που η αίσθηση απειλής τρομοκρατικών ενεργειών έχει αυξηθεί.

Αντίθετα, οι προβληματικοί τομείς που υποβαθμίζουν την ανταγωνιστικότητα της ελληνικής οικονομίας είναι η Κυβέρνηση και ο Δημόσιος τομέας, ο εγχώριος ανταγωνισμός, η κοινωνική και περιβαλλοντική πολιτική και η τεχνολογία ειδικά στην εφαρμογή καινοτομιών και στη συνεργασία των επιχειρήσεων με τα πανεπιστήμια.

Το σημαντικότερο πρόβλημα που αντιμετωπίζουν οι επιχειρήσεις στη λειτουργία τους είναι και φέτος η γραφειοκρατία. Σημαντικά επίσης προβλήματα αποτελούν η φορολογική νομοθεσία, οι περιοριστικές εργασιακές ρυθμίσεις, οι υψηλοί φορολογικοί συντελεστές και η διαφθορά.

Χρειάζονται επομένως συντονισμέ-

νες προσπάθειες τόσο από την Κυβέρνηση και τους δημόσιους φορείς όσο και από τις επιχειρήσεις για τη βελτίωση καταρχήν του επιχειρηματικού κλίματος ώστε να περιορισθούν οι παράγοντες που επηρεάζουν αρνητικά την ανταγωνιστικότητα της Ελλάδας και να ενισχυθούν περισσότερο οι παράγοντες οι οποίοι αποτελούν ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα. Η επίτευξη ενός μακροχρόνιου σταθερού μακροοικονομικού κλίματος πρέπει να γίνει η προτεραιότητα για όλους καθώς η αβεβαιότητα εμποδίζει την ανάπτυξη και τις επενδύσεις.

Σε παγκόσμιο επίπεδο, τα σημαντικότερα συμπεράσματα που προκύπτουν από την έρευνα του WEF για το 2004 είναι τα εξής :

- Η Φινλανδία κατατάσσεται στην πρώτη θέση σύμφωνα με τον δείκτη ανταγωνιστικότητας για ανάπτυξη για

τέταρτη συνεχόμενη χρονιά, ενώ τη δεύτερη θέση καταλαμβάνουν οι ΗΠΑ. Η θέση της Φινλανδίας οφείλεται τόσο στις καλές επιδόσεις της σε μακροοικονομικό επίπεδο, όσο και στους παράγοντες που προσδιορίζουν την ποιότητα των δημόσιων θεσμών. Επιπλέον, ο Ιδιωτικός τομέας της χώρας είναι δυναμικός στην απορρόφηση νέων τεχνολογιών και στην εφαρμογή καινοτομιών. Οι ΗΠΑ από την άλλη, αντιστάθμισαν τις λιγότερο καλές επιδόσεις τους στους τομείς των δημόσιων θεσμών και της μακροοικονομικής σταθερότητας με την άριστη επίδοσή τους στην τεχνολογία.

- Οι σκανδιναβικές χώρες συνεχίζουν να καταλαμβάνουν τις υψηλότερες θέσεις και βρίσκονται μεταξύ των δέκα περισσότερο ανταγωνιστικών οικονομιών, με τη Νορβηγία να σημειώνει τη μεγαλύτερη βελτίωση από την 9η στην 6η θέση.

• Από τις δέκα νεοεισερχόμενες στην ΕΕ χώρες, την καλύτερη επίδοση πραγματοποιεί η Εσθονία. Η Ιταλία συνεχίζει να χειροτερεύει τη θέση της, η οποία το 2004 είναι η χαμηλότερη μεταξύ των χωρών της Ευρώπης των 15 (47η σε αντίθεση με την 26η το 2001).

• Η Ιαπωνία συνεχίζει σταθερά να βελτιώνει την ανταγωνιστικότητά της, ενώ η Κίνα παρουσιάζει μια σχεδόν αμετάβλητη εικόνα. Στην υπόλοιπη Ασία, η Ταϊβάν και η Σιγκαπούρη καταλαμβάνουν κυρίαρχες θέσεις. Η Ταϊβάν εμφανίζεται θεαματική αναφορικά με την τεχνολογία, αφού στον συγκεκριμένο τομέα έρχεται δεύτερη με πρώτες τις ΗΠΑ.

• Η ανταγωνιστικότητα των χωρών της Λατινικής Αμερικής, με πολύ λίγες εξαιρέσεις, χειροτέρευσε όπως επίσης και των χωρών της ευρύτερης περιοχής της Σαχάρας στην Αφρική, ενώ αντίθετα η Νότια Αφρική βελτίωσε τη θέση της σε σχέση με το 2003. ♦

Περισσότερα στοιχεία για τη φετινή έρευνα

Περισσότερα στοιχεία για τη φετινή έκθεση και για τα αποτελέσματά της για τη χώρα μας περιλαμβάνονται στην παραπάνω ειδική έκδοση του ΣΕΒ με θέμα : «Η Ανταγωνιστικότητα της Ελλάδας 2004-2005. Ανάλυση με βάση την Έκθεση του World Economic Forum», η οποία βρίσκεται στην ιστοσελίδα του www.fgi.org.gr.

ΕΠΗΡΕΑΖΟΥΝ ΤΗΝ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ ΤΑ ΕΜΠΟΔΙΑ ΜΕΤΑΞΥ ΚΡΑΤΟΥΣ-ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

Σύμφωνα με τα αποτελέσματα έρευνας του ΣΕΒ ο ρόλος του κράτους μπορεί να αποβεί ενισχυτικός στην ισχυροποίηση των επιχειρήσεων και τη στήριξη της επιχειρηματικότητας

Η ανταγωνιστικότητα της ελληνικής οικονομίας βρίσκεται σε χαμηλό επίπεδο σε σύγκριση με άλλες οικονομίες της Ευρώπης, χαμηλότερα ακόμη και από χώρες της διεύθυνσης. Την κατάσταση αυτή επιδεινώνουν εξωγενείς παράγοντες ενίσχυσης των αναπτυξιακών επιδόσεων, όπως τα χαμηλά επιτόκια, το Κ.Π.Σ., τα ολυμπιακά έργα που ήδη έχουν εκλείψει, με αποτέλεσμα να γίνεται δυσκολότερη η διατήρηση υψηλών ρυθμών ανάπτυξης. Τις διαπιστώσεις αυτές κάνει έρευνα, η οποία πραγματοποιήθηκε τον Ιούνιο του 2004 από το Παρατηρητήριο Ανταγωνιστικότητας, που λειτουργεί στον ΣΕΒ. Επισημαίνεται δε ότι σ' αυτό το πλαίσιο καθίσταται επιτακτικότερη η ανάγκη για ισχυροποίηση των ελληνικών επιχειρήσεων και τη στήριξη της επιχειρηματικότητας. Και προς την κατεύθυνση αυτή ο ρόλος του κράτους αποτελεί σημαντικό παράγοντα.

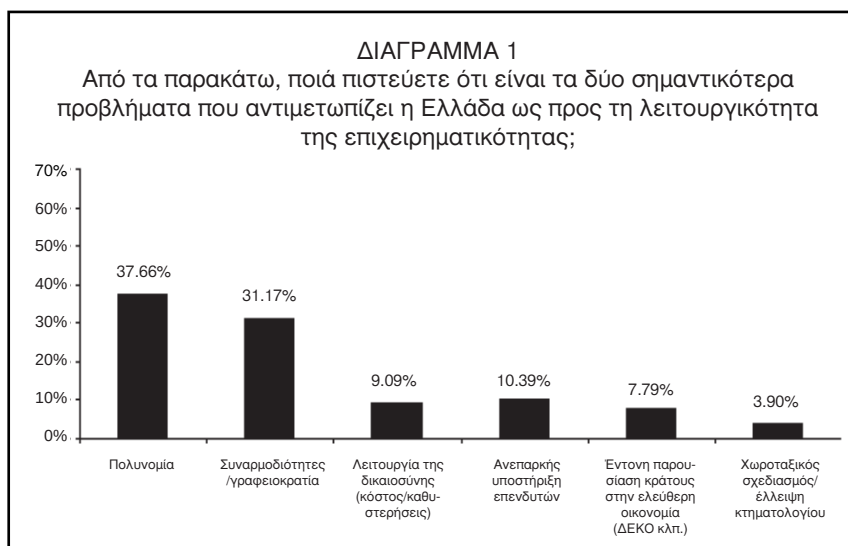
Σύμφωνα με πρόσφατες έρευνες του ΣΕΒ, η ανταγωνιστικότητα της ελληνικής οικονομίας επηρεάζεται σε μεγάλο βαθμό από νόμους, ρυθμίσεις και νοοτροπίες οι οποίες θεσπίζονται από το κράτος με θετική προδιάθεση, αλλά λειτουργούν στην πράξη ως εμπόδια της επιχειρηματικότητας και κατ' επέκταση επιβραδύνουν τους ρυθμούς ανάπτυξης της χώρας.

Οι σημαντικότεροι από αυτούς είναι:

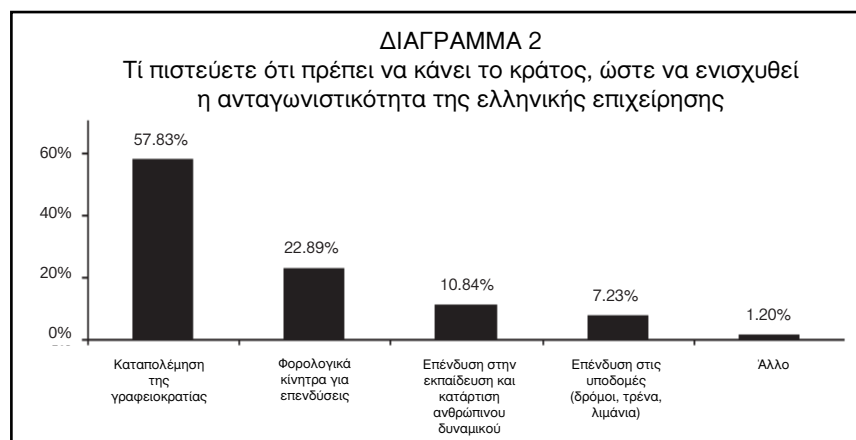
- η φορολογία
- το μη μισθολογικό κόστος εργασίας
- η γραφειοκρατία και η πολυνομία
- η ανεπάρκεια υποδομών που παρέχει το κράτος
- η ελλιπής εκπαίδευση του ανθρώπινου δυναμικού.

1. Πολυνομία – Γραφειοκρατία – Διαφθορά

Αν συνδυασθούν η γραφειοκρατία και η διαφθορά γίνονται το σημαντικότερο εμπόδιο στην επιχειρηματική ανάπτυξη. Ένα μεγάλο ποσοστό εταιρειών πιστεύει πως οι επιχειρήσεις αντιμετωπίζουν σημαντικά προβλήματα εξαιτίας της πολυνομίας που επικρατεί στην Ελλάδα, ενώ το ίδιο περίπου ποσοστό δηλώνει ως δεύτερη αιτία αυτών των προβλημάτων τη μεγάλη γραφειοκρατία (Διάγραμμα 1).

Πηγή: Έρευνα ΣΕΒ, Μάιος 2004.

Πηγή: Έρευνα ΣΕΒ, Μάιος 2004.

ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑ – ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ

Είναι χαρακτηριστικό ότι σε ερώτηση προς τις επιχειρήσεις για το τι πρέπει να κάνει το κράτος για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας, η καταπολέμηση της γραφειοκρατίας συγκεντρώνει πάνω από το 50% των απαντήσεων (Διάγραμμα 2).

Επίσης στα αποτελέσματα της έρευνας WEF - ΣΕΒ του 2003, η γραφειοκρατία αναφέρεται ως ο περισσότερο προβληματικός παράγοντας για την επιχειρηματικότητα στην Ελλάδα (Διάγρ. 3 και 4). Η διαφθορά κατέχει επίσης υψηλή θέση.

Και οι τρεις παραπάνω παράγοντες αναφέρονται επίσης και ως προβλήματα για το ξεκίνημα μιας επιχείρησης.

II. Υποδομές

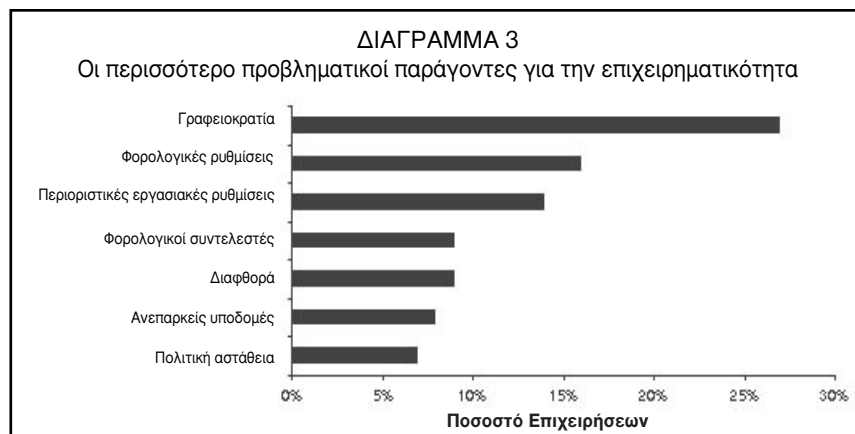
Οι υποδομές που παρέχει το κράτος συμβάλλουν καθοριστικά στη λειτουργικότητα των επιχειρήσεων και στη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας. Οι υποδομές αυτές αναφέρονται στην κατασκευή οδικών δικτύων, στην αναβάθμιση των λιμανιών, των σιδηροδρόμων και των αεροδρομίων.

Παράλληλα η αναβάθμιση των δικτύων τηλεπικοινωνιών, η καλύτερη ποιότητα του δικτύου παροχής ρεύματος και η επάρκεια των ταχυδρομείων είναι παράγοντες που βοηθούν στη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας.

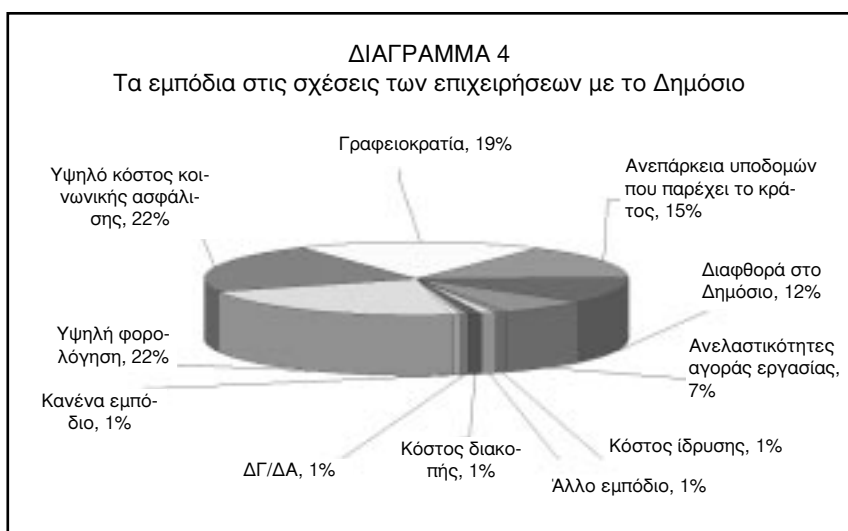
Η ανεπάρκεια των παραπάνω υποδομών επισημαίνεται από ένα αξιολογικό ποσοστό εταιρειών ως ανασχετικός παράγοντας στην επιχειρηματική δράση (Διάγραμμα 4).

III. Μη μισθολογικό κόστος εργασίας – Ασφαλιστικό σύστημα

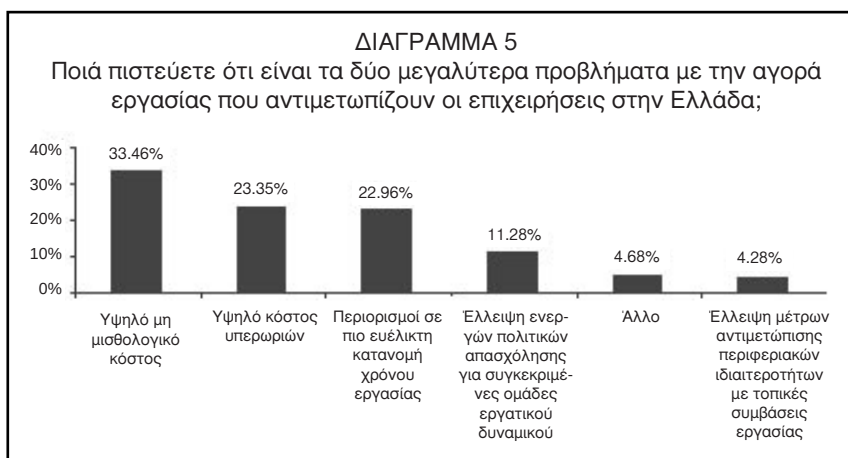
Το μη μισθολογικό κόστος, το κόστος κοινωνικής ασφάλισης, σύμφωνα με τις δηλώσεις των επιχειρήσεων είναι το μεγαλύτερο εμπόδιο στην ανταγωνιστικότητα σε σχέση με την αγορά εργασίας (Διάγραμμα 5).

Πηγή: Έρευνα WEF – ΣΕΒ, 2003.

Πηγή: Έρευνα ΣΕΒ – ICAP, Ιανουάριος-Φεβρουάριος 2004.

Πηγή: Έρευνα ΣΕΒ, Μάιος 2004.

ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑ – ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ

Επίσης, το υψηλό κόστος των υπερωριών αλλά και οι διάφοροι περιορισμοί σε πιο ευέλικτη κατανομή χρόνου εργασίας αποτελούν προβλήματα αναφορικά με τη λειτουργία της αγοράς εργασίας στην Ελλάδα.

IV. Φορολογία

Το φορολογικό πλαίσιο είναι ένα ακόμη εμπόδιο στις σχέσεις των επιχειρήσεων με το κράτος.

Στην έρευνα WEF - ΣΕΒ, που έγινε το 2004 οι ελληνικές επιχειρήσεις δηλώνουν πως το φορολογικό σύστημα είναι πολύπλοκο και περιοριστικό και το φορολογικό βάρος υψηλό.

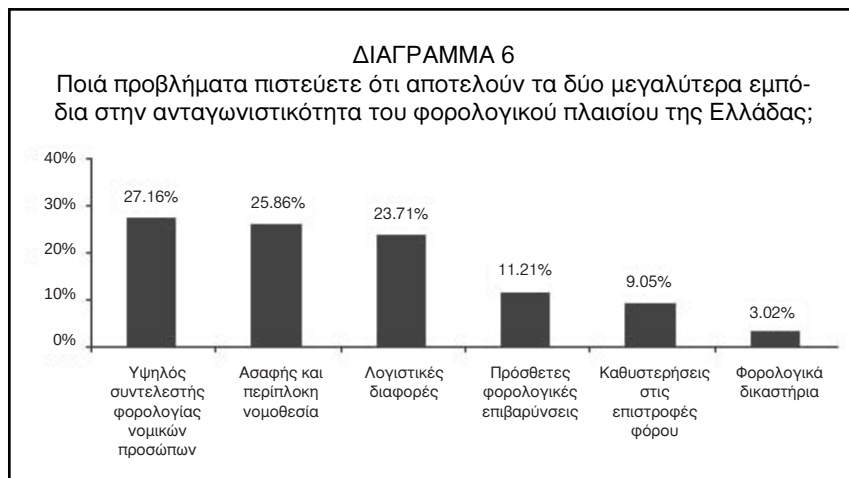
Σε έρευνα του ΣΕΒ (Μάιος 2004) ως σημαντικότερα προβλήματα στην ανταγωνιστικότητα του φορολογικού πλαισίου της Ελλάδας αναφέρονται ο υψηλός συντελεστής φορολογίας, η ασαφής και περίπλοκη φορολογική νομοθεσία, οι λογιστικές διαφορές καθώς και οι πρόσθετες φορολογικές επιβαρύνσεις (Διάγραμμα 6).

Από την άλλη, το ένα τέταρτο περίπου των εταιρειών της παραπάνω έρευνας δηλώνει πως εκείνο που πρέπει να κάνει το κράτος, ώστε να ενισχυθεί η ανταγωνιστικότητα των ελληνικών επιχειρήσεων, είναι να δοθούν φορολογικά κίνητρα για επενδύσεις (Διάγραμμα 2).

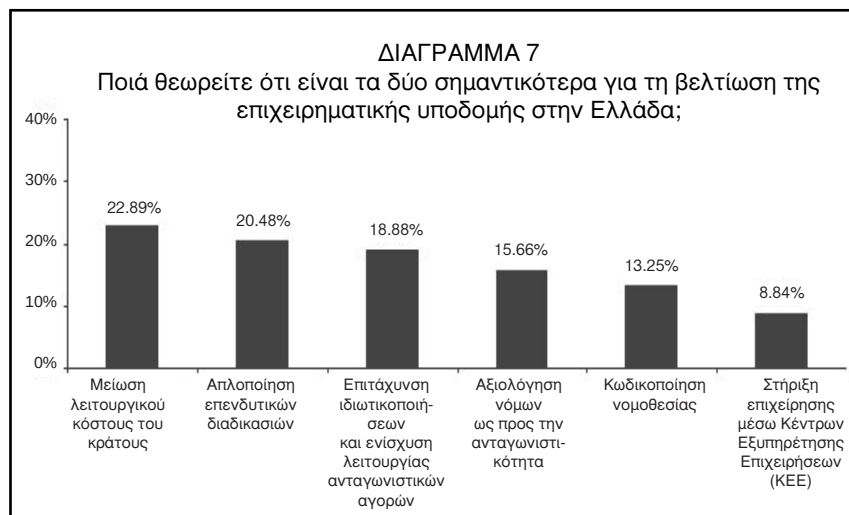
V. Επενδύσεις – Ιδιωτικοποιήσεις

Η μείωση του λειτουργικού κόστους του κράτους είναι αναγκαία για τη βελτίωση της επιχειρηματικής υποδομής στην Ελλάδα όσο και η απλοποίηση και η επιτάχυνση των επενδυτικών διαδικασιών.

Η επιτάχυνση των ιδιωτικοποιήσεων και η ενίσχυση της λειτουργίας ανταγωνιστικών αγορών θεωρείται επίσης ένα από τα σημαντικότερα θέματα για τη βελτίωση της επιχειρηματικής υποδομής (Διάγραμμα 7).

Πηγή: Έρευνα ΣΕΒ, Μάιος 2004.

Πηγή: Έρευνα ΣΕΒ, Μάιος 2004.

VI. Ανθρώπινο δυναμικό – Εκπαίδευση

Ακόμη ένας σημαντικός παράγοντας, που επηρεάζει την ανταγωνιστικότητα των ελληνικών εταιρειών, είναι το κατά πόσο η εκπαίδευση που παρέχει το κράτος, καλύπτει τις ανάγκες τους για το ανθρώπινο δυναμικό τους.

Οι περισσότερες επιχειρήσεις έχουν ανάγκη από καλά εκπαιδευμένα στελέχη σε όλες τις ειδικότητες. Παράλληλα, θεωρούν εξίσου σημαντικό το ανθρώπινο δυναμικό τους

να έχει ανεπτυγμένα κάποια επιπλέον χαρακτηριστικά, όπως ικανότητες επικοινωνίας, ομαδικής εργασίας, λήψης αποφάσεων, απόκτησης νέων γνώσεων και χρήσης νέων τεχνολογιών.

Ζητούν επομένως ολοκληρωμένες προσωπικότητες, με σφαιρική εκπαίδευση την οποία δεν παρέχει το ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα σε ικανοποιητικό βαθμό, σύμφωνα με την άποψη του μεγαλύτερου ποσοστού των επιχειρήσεων που πήραν μέρος σε έρευνα του ΣΕΒ για τις ειδικότητες αιχμής. ♦

ΚΑΘΟΡΙΣΤΙΚΟ ΤΟ ΜΕΓΕΘΟΣ ΚΑΙ Ο ΚΛΑΔΟΣ ΣΤΗ ΔΥΝΑΜΙΚΗ ΠΟΡΕΙΑ ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

Τα συμπεράσματα έρευνας και ανάλυσης στοιχείων του Παρατηρητηρίου Ανταγωνιστικότητας που λειτουργεί στον Σύνδεσμο Ελληνικών Βιομηχανιών

Οι βιομηχανικές επιχειρήσεις οι οποίες πέτυχαν μεγαλύτερη αύξηση των πωλήσεών τους βρίσκονται σε όλους τους κλάδους δραστηριότητας, φαίνεται όμως ότι υπάρχουν περισσότερες πιθανότητες να ανήκουν σε γρήγορα αναπτυσσόμενους κλάδους, γεγονός το οποίο αποδεικνύεται από την ανάλυση σχετικών στοιχείων μεγάλου αριθμού επιχειρήσεων κατά την περίοδο 1998-2002. Στο συμπέρασμα αυτό καταλήγει έρευνα, που πραγματοποίησε το Παρατηρητήριο Ανταγωνιστικότητας του ΣΕΒ, στην οποία τονίζεται ακόμη ότι το μέγεθος των επιχειρήσεων φαίνεται να παίζει σημαντικότερο ρόλο στη δυναμική τους πορεία απ' ό,τι ο κλάδος στον οποίο ανήκουν.

Ειδικότερα, μια μικρού ή μεσαίου μεγέθους επιχείρηση είναι περισσότερο πιθανό να παρουσιάζει μια ακραία πορεία, δηλαδή, είτε να αναπτύσσεται με ταχείς ρυθμούς είτε να συρρικνώνεται, με κριτήριο την αύξηση των πωλήσεων. Αντίθετα οι μεγάλες επιχειρήσεις κατά κανόνα παρουσιάζουν μια σταθερή ενδιάμεση πορεία.

Η παραπάνω πραγματικότητα οφείλεται κυρίως στο γεγονός ότι οι μικρές απόλυτες τιμές των μεγεθών μιας μικρής επιχείρησης, ακόμη και με μια σχετικά μικρή διακύμανση μπορούν να εμφανίσουν μεγάλες ποσοστιαίες μεταβολές.

Ένας άλλος λόγος που εξηγεί επίσης την ακραία αυτή πορεία, είναι ότι οι μικρές επιχειρήσεις είτε προσαρμόζονται γρηγορότερα στις βραχυχρόνιες και απότομες αλλαγές στο οικονομικό περιβάλλον, οπότε εμφανίζονται περισσότερο δυναμικές είτε ακριβώς λόγω μεγέθους τους δεν μπορούν να εκμεταλλευθούν άλλες ευκαιρίες, οπότε και βραδυπορούν.

Αναλυτικότερα τα αποτελέσματα αυτής της έρευνας του ΣΕΒ έχουν ως εξής:

I. Διάκριση των επιχειρήσεων

Σε ένα σύνολο 2.981 βιομηχανικών ΑΕ και ΕΠΕ για τις οποίες υπάρχουν στοιχεία σε όλα τα έτη της περιόδου 1998-2002, γίνεται διάκριση σε τρεις κατηγορίες:

1. Το 20% των ταχύτερα αναπτυσσόμενων εταιρειών με κριτήριο τις πωλήσεις. Σε αυτή την κατηγορία κατατάσσονται 596 εταιρείες που επέτυχαν αύξηση των πωλήσεών τους από 80,85% έως 19.836,79% μεταξύ 1998 και 2002.

2. Το 20% των βραδύτερα αναπτυσσόμενων ή συρρικνούμενων εταιρειών. Σε αυτή την κατηγορία κατατάσσονται 596 εταιρείες που είχαν μεταβολή των πωλήσεών τους από -99,96% έως -12,25% μεταξύ 1998 και 2002.

3. Το 60% των ενδιάμεσα αναπτυσσόμενων εταιρειών. Σε αυτή την κατηγορία κατατάσσονται 1.789 εταιρείες που είχαν μεταβολή στις πωλήσεις τους από -12,23% έως 80,68% μεταξύ 1998 και 2002.

Αναζητούνται λοιπόν τα χαρακτηριστικά αυτών των

εταιρειών τα οποία μπορούν να ερμηνεύσουν την επιτυχία, μέτρια ή προβληματική πορεία τους.

Εξετάζονται τα εξής ερωτήματα:

- **Παίζει ρόλο ο κλάδος δραστηριότητας;**
- **Πόσο αποφασιστικός παράγοντας είναι το μέγεθος της εταιρείας;**

II. Ο ρόλος του κλάδου δραστηριότητας

Μεγαλύτερη συγκέντρωση επιχειρήσεων παρουσιάζεται κατά σειρά στους κλάδους των τροφίμων, των κατασκευών προϊόντων από μη μεταλλικά ορυκτά, των κατασκευών μεταλλικών προϊόντων, των εκδόσεων και της κλωστοϋφαντουργίας (επόμενος πίνακας). Η ποσοστιαία εκπροσώπηση των κλάδων στις ταχύτερα αναπτυσσόμενες και στις βραδύτερα εξελισσόμενες εταιρείες αντίστοιχα φαίνεται επίσης στον παρακάτω πίνακα.

Έχει υποστηριχθεί ότι η επιχείρηση, η οργάνωση και τα λειτουργικά της χαρακτηριστικά και όχι ο κλάδος παραγωγής είναι σήμερα ο αποφασιστικός παράγοντας που κρίνει τη δυναμική της ανάπτυξη. Η άποψη αυτή βρίσκει στήριγμα στην πορεία της ελληνικής βιομηχανίας κατά την περίοδο 1998-2002, καθώς στις 20% ταχύτερα αναπτυσσόμενες εταιρείες κατά την πενταετία 1998-2002 υπάρχουν επιχειρήσεις από όλους τους κλάδους.

Είναι όμως εντελώς αδιάφορο στοιχείο ο κλάδος;

Διαμορφώνεται ένας δείκτης συγκέντρωσης για κάθε κλάδο αφ' ενός στην ομάδα των ταχύτερα αναπτυσσόμενων και αφ' ετέρου στην ομάδα των βραδύτερα εξελισσόμενων επιχειρήσεων. Ο δείκτης παίρνει τιμή μεγαλύτερη της μονάδας, όταν το ποσοστό των επιχειρήσεων του κλάδου στη συγκεκριμένη ομάδα είναι μεγαλύτερο από το αντίστοιχο ποσοστό του στο σύνολο των επιχειρήσεων όλων των ομάδων. Η διαμόρφωση αυτού του δείκτη παρουσιάζεται στο επόμενο διάγραμμα.

Τα συμπεράσματα που αντλούνται είναι τα εξής:

- Σε όλους τους βιομηχανικούς κλάδους υπάρχουν

ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑ – ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ

ΕΚΠΡΟΣΩΠΗΣΗ ΚΛΑΔΩΝ ΣΤΙΣ ΕΠΙΜΕΡΟΥΣ ΟΜΑΔΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΔΕΙΓΜΑ 2.981 ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΜΕ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΕ ΟΛΗ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 1998-2002

ΚΛΑΔΟΣ	20% ταχύτερα αναπτυσσόμενες	20% βραδυπορούσες	ΣΥΝΟΛΟ
15 Βιομηχανία τροφίμων και ποτών	21,48%	19,80%	20,46%
16 Παραγωγή προϊόντων καπνού	0,17%	0,17%	0,17%
17 Παραγωγή κλωστοϋφαντουργικών υλών	3,86%	12,25%	7,21%
18 Κατασκευή ειδών ένδυσης, κατεργασία και βαφή γουναρικών	4,03%	6,71%	4,96%
19 Κατεργασία και δέψη δέρματος	1,51%	2,52%	1,88%
20 Βιομηχανία ξύλου και φελλού	1,01%	2,85%	2,58%
21 Παραγωγή χαρτοπολτού, χαρτιού και προϊόντων από χαρτί	3,02%	1,51%	2,78%
22 Εκδόσεις	7,38%	6,88%	7,38%
23 Παραγωγή προϊόντων διύλισης πετρελαίου	1,34%	0,50%	0,74%
24 Παραγωγή χημικών ουσιών και προϊόντων	7,38%	5,03%	6,74%
25 Κατασκευή προϊόντων από ελαστικό (καουτσούκ)	7,72%	5,03%	6,81%
26 Κατασκευή άλλων προϊόντων από μη μεταλλικά ορυκτά	11,58%	6,71%	10,27%
27 Παραγωγή βασικών μετάλλων	2,68%	1,34%	2,28%
28 Κατασκευή μεταλλικών προϊόντων	9,73%	8,72%	8,49%
29 Κατασκευή μηχανημάτων και ειδών εξοπλισμού μ.α.κ.	3,36%	8,39%	5,54%
30 Κατασκευή μηχανών γραφείου και ηλεκτρονικών υπολογιστών	0,50%	0,34%	0,23%
31 Κατασκευή ηλεκτρικών μηχανών και συσκευών μ.α.κ.	2,18%	2,68%	2,38%
32 Κατασκευή εξοπλισμού και συσκευών ραδιοφωνίας, τηλεόρασης και επικοινωνιών	1,17%	0,34%	0,57%
33 Κατασκευή ιατρικών οργάνων, οργάνων ακριβείας και οπτικών οργάνων, κατασκευή ρολογιών κάθε είδους	0,84%	0,50%	0,64%
34 Κατασκευή αυτοκινήτων – οχημάτων	1,01%	1,17%	0,91%
35 Κατασκευή λοιπού εξοπλισμού μεταφορών	2,01%	1,17%	1,21%
36 Κατασκευή επίπλων – λοιπές βιομηχανίες μ.α.κ.	6,04%	5,37%	5,77%
37 Ανακύκλωση	0,00%	0,00%	0,00%
ΣΥΝΟΛΟ	100%	100%	100%

Πηγή: ΣΕΒ

ΔΕΙΚΤΗΣ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΑΝΑ ΚΛΑΔΟ ΚΑΙ ΟΜΑΔΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΑΝΑΛΟΓΑ ΜΕ ΤΗΝ ΤΑΧΥΤΗΤΑ ΑΥΞΗΣΗΣ ΤΩΝ ΠΩΛΗΣΕΩΝ – ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΑΝΑΦΟΡΑΣ 1998 - 2002

ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑ – ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ

επιχειρήσεις οι οποίες πέτυχαν ταχεία αύξηση των πωλήσεών τους κατά την περίοδο 1998-2002.

- Ένας κλάδος που υπέρ-εκπροσωπείται στις ταχύτερα αναπτυσσόμενες εταιρείες, κατά κανόνα υπό-εκπροσωπείται στην ομάδα των βραδυπορούντων και αντίστροφα. Άρα ο κλάδος δραστηριότητας, αν και δεν προσδιορίζει την επιτυχή ή ανεπιτυχή πορεία μιας επιχείρησης, διαμορφώνει μεγαλύτερες ή μικρότερες πιθανότητες μιας δυναμικής πορείας.

- Οι κλάδοι με σημαντική υπέρ-εκπροσώπηση στην ομάδα των ταχύτερα αναπτυσσόμενων επιχειρήσεων είναι κατά σειρά ο κλάδος των κατασκευών μηχανών γραφείου και ηλεκτρονικών υπολογιστών, των κατασκευών εξοπλισμού και συσκευών ραδιοφωνίας, τηλεόρασης και επικοινωνιών, της παραγωγής οπτάνθρακα, προϊόντων διύλισης πετρελαίου και πυρηνικών καυσίμων και των κατασκευών λοιπού εξοπλισμού μεταφορών.

Για τον κλάδο του πετρελαίου, σημαντικό ρόλο παίζει η μεγάλη αύξηση των διεθνών τιμών του βασικού προϊόντος.

Για τους υπόλοιπους τρεις κλάδους, αν και ο αριθμός των εταιρειών στο δείγμα είναι περιορισμένος, η υπέρ-εκπροσώπηση στην ομάδα των ταχύτερα αναπτυσσόμενων εταιρειών αποτελεί ένδειξη της δυναμικής των κλάδων.

- Οι κλάδοι με σημαντική υπέρ-εκπροσώπηση στην ομάδα των συρρικνούμενων επιχειρήσεων κατά την

περίοδο 1998-2002 είναι κατά σειρά η κλωστοϋφαντουργία, οι κατασκευές μηχανημάτων και ειδών εξοπλισμού, η ένδυση και τέλος η κατεργασία δέρματος.

III. Ο ρόλος του μεγέθους των επιχειρήσεων

Το δεύτερο ερώτημα που ετέθη είναι πόσο επηρεάζει τη δυναμική ανάπτυξης μιας εταιρείας το μέγεθός της. Η διερεύνηση του ερωτήματος γίνεται υπολογίζοντας δείκτη συγκέντρωσης ανά κατηγορία μεγέθους στις δύο επιμέρους ομάδες των ταχύτερα αναπτυσσόμενων αφ' ενός και των βραδύτερα εξελισσόμενων αφ' ετέρου. Η ερμηνεία του δείκτη είναι ανάλογη με αυτήν του δείκτη συγκέντρωσης των κλάδων.

Τα αποτελέσματα φαίνονται στον παρακάτω πίνακα. Οι επιχειρήσεις μικρού μεγέθους με πωλήσεις έως 1.000.000 Ευρώ το 1998 υπέρ-εκπροσωπούνται και στις ταχύτερα αναπτυσσόμενες και στις βραδύτερα εξελισσόμενες επιχειρήσεις.

Μία μικρού μεγέθους επιχείρηση αποδεικνύεται συνεπώς ότι έχει μεγαλύτερες πιθανότητες είτε να αναπτυχθεί γρήγορα, είτε να βραδυπορεί. Έχει λιγότερες πιθανότητες ενδιάμεσης πορείας μεσαίου ή μεγάλου μεγέθους. Αντίθετα περισσότερες πιθανότητες ενδιάμεσης πορείας ανάπτυξης έχει μια εταιρεία μεσαίου ή μεγάλου μεγέθους. ♦

ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΚΑΙ ΔΕΙΚΤΗΣ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΚΑΤΑ ΜΕΓΕΘΟΣ ΚΑΙ ΟΜΑΔΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΑΝΑΛΟΓΑ ΜΕ ΤΗΝ ΤΑΧΥΤΗΤΑ ΑΥΞΗΣΗΣ ΤΩΝ ΠΩΛΗΣΕΩΝ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 1998-2002

ΠΩΛΗΣΕΙΣ 1998 (σε χιλ. ευρώ)	20% ΤΑΧΥΤΕΡΑ ΑΝΑΠΤΥΣΣΟΜΕΝΕΣ			20% ΒΡΑΔΥΠΟΡΟΥΣΕΣ			ΣΥΝΟΛΟ	
	ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΠΙΧ/ΕΩΝ	% ΣΥΝΟΛΟΥ	ΔΕΙΚΤΗΣ ΣΥΓΚ/ΣΗΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΠΙΧ/ΕΩΝ	% ΣΥΝΟΛΟΥ	ΔΕΙΚΤΗΣ ΣΥΓΚ/ΣΗΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΠΙΧ/ΕΩΝ	% ΣΥΝΟΛΟΥ
< 250	35	5,87%	2,54	18	3,02%	1,30	69	2,31%
250-500	55	9,23%	1,41	38	6,38%	0,97	195	6,54%
500-1.000*	133	22,32%	1,02	155	26,01%	1,18	655	21,97%
1.000-2.000	146	24,50%	0,94	166	27,85%	1,07	778	26,10%
2.000-5.000	113	18,96%	0,86	138	23,15%	1,05	657	22,04%
5.000-9.000*	48	8,05%	0,91	49	8,22%	0,92	265	8,89%
9.000-25.000	41	6,88%	0,91	23	3,86%	0,51	225	7,55%
25.000-50.000	15	2,52%	1,10	5	0,84%	0,37	68	2,28%
>50.000*	10	1,68%	0,72	4	0,67%	0,29	69	2,31%
ΣΥΝΟΛΟ	596	100%		596	100%		2.981	100%

Πηγή: ΣΕΒ

* Σύμφωνα με τους ορισμούς της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, τα όρια μεγέθους των επιχειρήσεων με κριτήριο τον κύκλο εργασιών τους είναι τα 9.000.000 ευρώ και τα 50.000.000 ευρώ. Οι επιχειρήσεις με κύκλο εργασιών μικρότερο από 9.000.000 ευρώ χαρακτηρίζονται ως «μικρού μεγέθους», με κύκλο εργασιών από 9.000.000 ευρώ έως 50.000.000 ευρώ χαρακτηρίζονται ως «μεσαίου μεγέθους» και από 50.000.000 ευρώ και άνω ως «μεγάλου μεγέθους». Γίνεται επίσης διάκριση και σε «πολύ μικρού μεγέθους» επιχειρήσεις, των οποίων ο κύκλος εργασιών δεν ξεπερνά το 1.000.000 ευρώ.

ΔΥΝΑΜΙΚΟΤΕΡΗ ΕΝΙΑΙΑ ΑΓΟΡΑ ΣΤΗΝ Ε.Ε. ΖΗΤΟΥΝ ΟΙ ΕΥΡΩΠΑΪΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ

Η UNICE παρουσίασε στην ηγεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής τις προτεραιότητες του επιχειρηματικού κόσμου για ανάπτυξη, απασχόληση και ευημερία στην Ευρώπη κατά την περίοδο 2005-2010

Στις 9 Σεπτεμβρίου 2004 πραγματοποιήθηκε στις Βρυξέλλες συνέντευξη τύπου που οργάνωσε η Ένωση των Ευρωπαϊκών Βιομηχανικών και Εργοδοτικών Συνδέσμων (UNICE) και συνάντηση του προεδρείου της με τον μελλοντικό πρόεδρο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής κ. Jose Durao Barroso, δύο από τους νέους αντιπροέδρους της, την κ. Margot Wallstrom και τον κ. Gunter Verheugen, καθώς και τον Έλληνα επίτροπο κ. Σταύρο Δήμα. Στη συνάντηση αυτή συμμετείχαν ο πρόεδρος της UNICE κ. Jurgen Strube και πέντε πρόεδροι Συνδέσμων μελών της, μεταξύ των οποίων ο κ. Οδυσσέας Κυριακόπουλος, πρόεδρος του ΣΕΒ και αντιπρόεδρος της UNICE.

Στόχος της συνάντησης αυτής ήταν η παρουσίαση των προτεραιοτήτων και των θέσεων των επιχειρήσεων για την Ευρώπη σε μια περίοδο κατά την οποία αναλαμβάνουν τα καθήκοντά τους το νέο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και η νέα Ευρωπαϊκή Επιτροπή για τα επόμενα πέντε χρόνια.

Οι εκπρόσωποι του επιχειρηματικού κόσμου χαρακτήρισαν ενθαρρυντική την πρόθεση της νέας Ευρωπαϊκής Επιτροπής να θέσει ως κύρια προτεραιότητά της **την υλοποίηση της στρατηγικής της Λισαβόνας**. Ανέφεραν ότι η **ανταγωνιστικότητα και η ενσωμάτωση των νέων κρατών μελών** πρέπει να είναι ο κεντρικός στόχος όλων των ευρωπαϊκών πολιτικών ώστε η ενωμένη Ευρώπη να αποτελέσει τη μεγαλύτερη και δυναμικότερη ενιαία αγορά. Η σημαντική προσπάθεια των διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων που κατέβαλαν τα νέα κράτη μέλη πρέπει να εμπνεύσει όλους μας για την επίτευξη μεγαλύτερης ανάπτυξης στην Ευρώπη των 25.

Κάνοντας στη συνέχεια μια επισκόπηση της κατάστασης που επικρατεί στην Ευρώπη, κάλεσαν τους παράγοντες που διαμορφώνουν την ευρωπαϊκή πολιτική να αναλάβουν δράση στους ακόλουθους τομείς:

- **Επιχειρηματικότητα**: Προώθηση του ευρωπαϊκού επιχειρηματικού δυναμικού με την καταπολέμηση της γραφειοκρατίας συμβάλλοντας στη μείωση των γενικών εξόδων των επιχειρήσεων, τη διευκόλυνση χρηματοδότησης των επιχειρήσεων και την εισαγωγή μαθημάτων επιχειρηματικότητας στην εκπαίδευση,

- **Απασχόληση**: Βελτίωση της λειτουργίας της αγοράς εργασίας με τη συμμετοχή των κοινωνικών εταίρων, τη χρήση ευέλικτων μορφών απασχόλησης και τη συνέχιση των μεταρρυθμίσεων των ασφαλιστικών συστημάτων – ειδικότερα λαμβάνοντας υπόψη τη γήρανση του πληθυσμού,

- **Περιβάλλον**: Διαμόρφωση μιας σωστά σχεδιασμένης περιβαλλοντικής πολιτικής καθώς οι συνεχείς αναθεωρήσεις της περιβαλλοντικής νομοθεσίας οδηγούν τις επιχειρήσεις σε αβεβαιότητα και σε ένα διαρκή και δαπανηρό αγώνα δρόμου για την εκπλήρωση των νέων προδιαγραφών. Μια πολιτική στην οποία θα συμφωνούν όλοι οι παράγοντες της διεθνούς κοινότητας ενδείκνυται **για την αντιμετώπιση των κλιματικών αλλαγών**, ενώ κρίνεται αναγκαία μια ολοκληρωμένη αξιολόγηση του αντίκτυπου των

συνεπειών της προτεινόμενης νομοθεσίας για τα χημικά προϊόντα,

- **Καινοτομία**: Υποστήριξη των προγραμμάτων έρευνας και ανάπτυξης με δυνατότητες εφαρμογών στην πραγματική οικονομία, προώθηση των συνεργασιών μεταξύ επιχειρήσεων και ερευνητικών κέντρων, χορήγηση ισχυρότερων φορολογικών κινήτρων για την έρευνα σε επιχειρηματικό επίπεδο και καθιέρωση του ευρωπαϊκού διπλώματος ευρεσιτεχνίας με χαμηλό κόστος και διαδικαστική απλότητα,

- **Εσωτερική αγορά**: Ολοκλήρωση της εσωτερικής αγοράς με την ουσιαστική απελευθέρωση των αγορών, την πραγματοποίηση των διευρωπαϊκών δικτύων μεταφορών και την κατάργηση των εμποδίων στην παροχή διασυνοριακών υπηρεσιών στην Ευρώπη δίνοντας ταυτόχρονα έμφαση στη σωστή και έγκαιρη ενσωμάτωση των κοινοτικών Οδηγιών σε εθνικό δίκαιο,

- **Διεθνές εμπόριο**: Ανάληψη πρωτοβουλιών για την επίτευξη προόδου των συνομιλιών για την απελευθέρωση του εμπορίου σε επίπεδο Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου.

Ο κ. Οδυσσέας Κυριακόπουλος, Πρόεδρος του ΣΕΒ, επεσήμανε ότι «η Ευρωπαϊκή Ένωση θα πρέπει να δώσει νέα ορμή στη στρατηγική της Λισαβόνας» και τόνισε ότι ο Σύνδεσμος Ελληνικών Βιομηχανιών θα συνεχίσει να συνεισφέρει στη διαδικασία της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης, στη διαμόρφωση των ευρωπαϊκών πολιτικών και θα είναι αρωγός στην προσπάθεια των θεσμικών οργάνων για την αύξηση της ανταγωνιστικότητας κατά τη νέα τους θητεία.

Απαντώντας σε ερωτήσεις ξένων και ελλήνων δημοσιογράφων πρότεινε συγκεκριμένες δράσεις όπως:

- **τη βελτίωση της ευρωπαϊκής διακυβέρνησης**
- **την απλοποίηση του κανονιστικού περιβάλλοντος**
- **την πληρέστερη ενημέρωση των πολιτών για την αναγκαιότητα των μεταρρυθμίσεων και**

- **την ανάγκη προσαρμογής της εκπαίδευσης και κατάρτισης με έμφαση στις δεξιότητες που έχει ανάγκη η αγορά.**

Τέλος, επεσήμανε ότι «αυτή η νέα αρχή προσφέρει την κατάλληλη ευκαιρία για την απελευθέρωση των δημιουργικών δυνάμεων των ευρωπαϊκών επιχειρήσεων σε μια διευρυμένη Ευρώπη της ανάπτυξης, της απασχόλησης και της ευημερίας».

ΥΠΟΧΩΡΗΣΕ ΑΙΣΘΗΤΑ Ο ΔΕΙΚΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΚΛΙΜΑΤΟΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΤΟΝ ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟ

Μικρότερες απώλειες σημειώθηκαν κατά την ίδια περίοδο στην ΕΕ και στις χώρες της Ευρωζώνης, σύμφωνα με τη μηνιαία έρευνα Οικονομικής Συγκυρίας του IOBE

Ο δείκτης Οικονομικού Κλίματος στην ΕΕ μειώθηκε τον Σεπτέμβριο 2004 στις 103,6 μονάδες, έναντι 102,5 μονάδων τον Ιούλιο και 104,1 μονάδων τον Αύγουστο. Η εξέλιξη αυτή οφείλεται στην υποχώρηση αφενός του δείκτη επιχειρηματικών προσδοκιών στη βιομηχανία, κυρίως όμως στη μεγαλύτερη πτώση που καταγράφεται στον δείκτη επιχειρηματικών προσδοκιών στο λιανικό εμπόριο. Αντίθετα ο δείκτης εμπιστοσύνης των καταναλωτών παρουσιάζει μικρή βελτίωση, ενώ στις υπηρεσίες και στις κατασκευές η κατάσταση παραμένει αμετάβλητη.

Στην **Ευρωζώνη** η πτώση του δείκτη Οικονομικού Κλίματος ήταν αισθητά μικρότερη απ' ό,τι στο σύνολο της Ένωσης: Τον Σεπτέμβριο ο δείκτης ήταν 100,7 μονάδες έναντι 99,9 τον Ιούλιο και 100,9 τον Αύγουστο. Στους επιμέρους τομείς καταγράφεται βελτίωση των επιχειρηματικών προσδοκιών στη βιομηχανία καθώς και ελαφρά ισχυροποίηση της εμπιστοσύνης των καταναλωτών. Αντίθετα οι σχετικοί δείκτες εμπιστοσύνης στις υπηρεσίες, το λιανικό εμπόριο και τις κατασκευές κινήθηκαν σε επίπεδα ελαφρώς μειωμένα έναντι του προηγούμενου μήνα.

Στην **Ελλάδα** ο Δείκτης Οικονομικού Κλίματος παρουσίασε τον Σεπτέμβριο μεγάλη μείωση τόσο έναντι του Ιουλίου όσο και έναντι του Αυγούστου φθάνοντας τις 93,7 μονάδες. Αξίζει να σημειωθεί ότι στις αρχές του χρόνου (Απρίλιος) η τιμή του δείκτη είχε υπερβεί τις 115 μονάδες, αντανakλώντας τη μεγάλη αισιοδοξία που επικρατούσε τότε.

Από τον Μάιο όμως, οι προσδοκίες άρχισαν να υποχωρούν συνεχώς, με αποτέλεσμα τον Σεπτέμβριο ο δείκτης να προσεγγίσει επίπεδα κατώτερα του δείκτη της Ευρωζώνης καθώς και του μέσου όρου της τελευταίας τετραετίας. Η πτώση του Δείκτη Οικονομικού Κλίματος στην Ελλάδα οφείλεται κατά κύριο λόγο στην ισχυρή αποδυνάμωση των προσδοκιών στις κατασκευές, μετά τους Ολυμπιακούς Αγώνες.

Αρκετά σημαντική ήταν η επιδείνωση και στις υπηρεσίες, ενώ στη βιομηχανία ο σχετικός δείκτης υποχώρησε μεν, αλλά με βραδύτερο ρυθμό. Μείωση τέλος εμφανίζει και ο δείκτης καταναλωτικής εμπιστοσύνης, ενώ ο μόνος τομέας, όπου το κλίμα δεν εμφανίζει χειροτέρευση, ήταν το λιανικό εμπόριο.

Αναλυτικότερα οι εξελίξεις στους κύριους τομείς της ελληνικής οικονομίας, όπως προκύπτουν από τις έρευνες Οικονομικής Συγκυρίας του IOBE που διεξήχθησαν τον Σεπτέμβριο, παρουσιάζονται στις επόμενες παραγράφους.

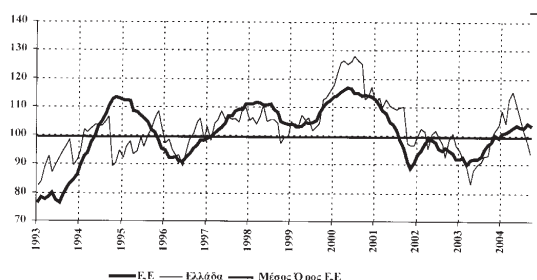
1. ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ : Μετριοπαθέστερες οι επιχειρηματικές προσδοκίες

Τους πρώτους μήνες του 2004 ο Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στη βιομηχανία παρουσίαζε σαφή ανοδική τάση, η οποία κορυφώθηκε τον Απρίλιο όταν προσέγγισε την υψηλότερη τιμή των τελευταίων τεσσάρων ετών. Ο δείκτης διατηρήθηκε υψηλός και τον Μάιο, από τον Ιούνιο όμως και μετά η τάση αντεστράφη με συνεχή μείωση του δείκτη.

Τον Σεπτέμβριο οι εξελίξεις ήταν ανάλογες και ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών περιορίστηκε σε 97,9 μονάδες, τιμή που είναι η χαμηλότερη

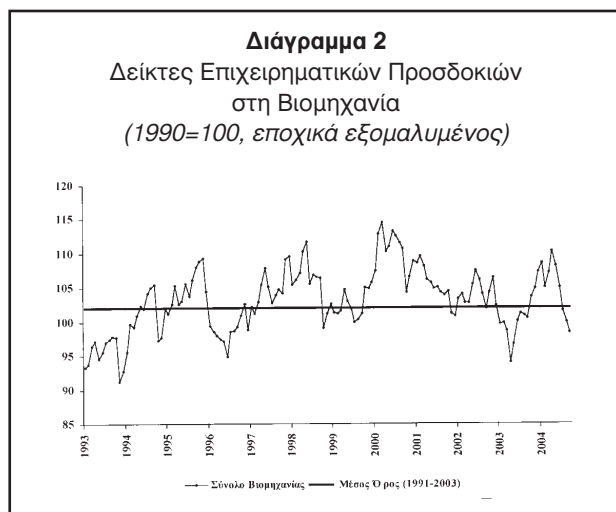
Διάγραμμα 1

Δείκτες Οικονομικού Κλίματος ΕΕ-25 και Ελλάδα
(1990=100, εποχικά εξομαλυσμένοι)

των τελευταίων 2,5 ετών. Η σταδιακή μείωση του δείκτη οφείλεται στην αποδυνάμωση των εκτιμήσεων για τις παραγγελίες και στη συνεχή εξασθένηση των προσδοκιών ανόδου της παραγωγής. Ειδικότερα τον Σεπτέμβριο:

- Οι εκτιμήσεις για τις συνολικές παραγγελίες τις τοποθετούν σε επίπεδα ελαφρώς κατώτερα του κανονικού. Ανάλογες είναι και οι εκτιμήσεις για τις παραγγελίες εξωτερικού.
- Οι προβλέψεις για την παραγωγή παραμένουν μεν ανοδικές, είναι όμως σαφώς ασθενέστερες από αυτές που είχαν διατυπωθεί στις αρχές του χρόνου.
- Ανάλογη εικόνα εμφανίζουν και οι προβλέψεις για τις πωλήσεις και τις εξαγωγές.
- Οι μήνες εξασφαλισμένη παραγωγής περιορίζονται στους 4,5, ενώ τον Μάρτιο είχαν φθάσει τους 6,2.
- Σχετική σταθερότητα εμφανίζει το ποσοστό χρησιμοποίησης του εργατικού δυναμικού που κυμαίνεται περί το 75% όλη την τελευταία περίοδο.
- Παρά τις μετριοπαθείς προβλέψεις αυτού του

μήνα, οι επιχειρήσεις εκτιμούν ότι η ανταγωνιστική τους θέση στην εγχώρια αγορά βελτιώθηκε ελαφρά και παρέμεινε στα ίδια περίπου επίπεδα στις αγορές του εξωτερικού.

- Τέλος, οι προβλέψεις των βιομηχανιών για την πορεία των τιμών στο τελευταίο τρίμηνο του χρόνου είναι αισθητά μειωμένες έναντι αυτών που είχαν καταγραφεί στις αρχές του χρόνου. Χαρακτηριστικά αναφέρεται ότι τον μήνα αυτόν το 87%

των βιομηχανιών αναμένουν στασιμότητα των τιμών τους, το 3% μείωση και μόνο το 10% αύξηση.

2. ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ : Μεγάλη πτώση μετά τους Ολυμπιακούς Αγώνες

Ο Σεπτέμβριος, πρώτος μήνας μετά την πραγματοποίηση των Ολυμπιακών Αγώνων, χαρακτηρίζεται από απαισιοδοξία των κατασκευαστικών επιχειρήσεων, η οποία αποτυπώνεται στην μεγάλη μείωση του Δείκτη Επιχειρηματικών Προσδοκιών (από

122,9 μονάδες στις αρχές του 2004 σε 66,9 μονάδες τον μήνα αυτό). Η πτώση οφείλεται σε δύο δεδομένα που καταγράφει η έρευνα συγκυρίας.

Πρώτον, στη μείωση των εκτιμήσεων για το επίπεδο εργασιών των επιχειρήσεων και, **δεύτερον**, στην υποχώρηση των προβλέψεων για την απασχόληση. Σχετικά με το τελευταίο αναφέρεται χαρακτηριστικά ότι το 16% των επιχειρήσεων προβλέπουν στασιμότητα της απασχόλησης τους 3-4 προσεχείς μήνες, το 10% αύξηση και το 74% πτώση.

Παράλληλα στην έρευνα του Σεπτεμβρίου καταγράφονται και τα ακόλουθα:

- Διεύρυνση των ποσοστών των επιχειρήσεων που θεωρούν ανασταλτικούς παράγοντες την ανεπάρκεια ζήτησης και την έλλειψη χρηματοδότησης.
- Πρόβλεψη μείωσης των τιμών τους προσεχείς μήνες από ένα σχετικά υψηλό ποσοστό επιχειρήσεων (41%), ενώ το 50% προβλέπει στασιμότητα.

- Περιορισμός των μηνών εξασφαλισμένης δραστηριότητας στους 11,9 από 13-14 μήνες που ήταν στις αρχές του χρόνου.

Η υποχώρηση του κλίματος καταγράφεται τόσο στα δημόσια έργα όσο και στις ιδιωτικές κατασκευές.

3. ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ : Αισιόδοξες προβλέψεις για τις πωλήσεις

Το λιανικό εμπόριο είναι ο μόνος τομέας της οικονομίας στον οποίο δεν υπήρξε εμφανής υποχώρηση του κλίματος, καθώς ο Δείκτης διατηρείται στα επίπεδα των προηγούμενων μηνών.

- Οι επιχειρήσεις λιανικού εμπορίου θεωρούν ότι οι πωλήσεις τους την τελευταία περίοδο αυξήθηκαν, ενώ τα αποθέματα εκτιμάται ότι διογκώθηκαν ελαφρά.

- Οι προβλέψεις για τις πωλήσεις είναι εντονότερα ανοδικές καθώς το 51% του συνόλου προβλέπει άνοδο και το 43% σταθερότητα στα ίδια επίπεδα.

- Ανοδικές είναι και οι προβλέψεις για τις παραγγελίες προς τους προμηθευτές, ενώ ένα σχετικά υψηλό ποσοστό επιχειρήσεων (24%) δηλώνει ότι θα αυξήσει τον αριθμό των απασχολούμενων τους προσεχείς μήνες.

- Τέλος, το 88% των επιχειρήσεων προβλέπει στασιμότητα των τιμών και το 11% αύξηση. Στις

αρχές του χρόνου τα ποσοστά ήταν 80% περίπου για στασιμότητα και 20% για αύξηση.

4. ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ : Η ασθενής ζήτηση επηρεάζει αρνητικά το επιχειρηματικό κλίμα

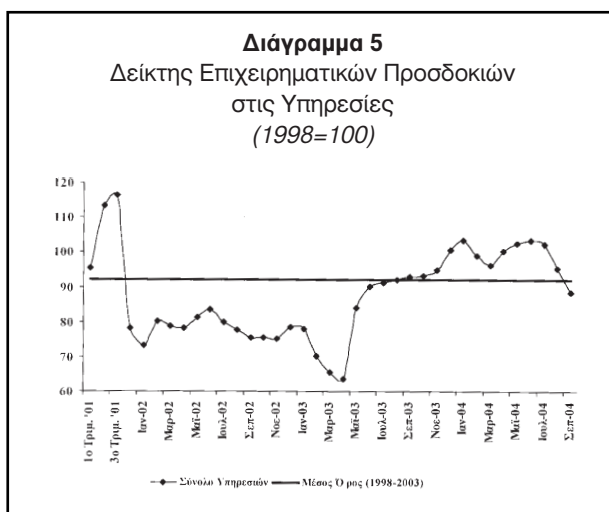
Από τον Μάρτιο του 2004 ο Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στον τομέα των υπηρεσιών είχε εμφανίσει βραδεία αλλά συνεχή άνοδο. Η τάση αυτή ανεκόπη τον Σεπτέμβριο, όταν ο δείκτης περιορίστηκε σε χαμηλά επίπεδα : 88,5 μονάδες έναντι 103,3 τον Ιούνιο και 102,3 τον Ιούλιο. Η υποτονικότητα της ζήτησης είναι, σύμφωνα με την εκτίμηση του 38% των επιχειρήσεων, ο κύριος λόγος που δημιουργεί προσκόμματα στη δραστηριότητα. Παράλληλα :

Οι προβλέψεις για την εξέλιξη της ζήτησης, που για ένα διάστημα είχαν ενισχυθεί, υποχωρούν πάλι, καθώς αυξάνει το ποσοστό εκείνων που προβλέπουν ότι η ζήτηση θα μειωθεί περαιτέρω.

- Οι προβλέψεις για την απασχόληση μειώνονται, διατηρούνται ωστόσο ελαφρώς ανοδικές.

- Οι τιμές προβλέπεται από το 78% του συνόλου των επιχειρήσεων ότι θα παραμείνουν στάσιμες, ενώ άνοδο προβλέπει το 15% και μείωση το 7%.

- Μειώνεται τέλος το ποσοστό των επιχειρήσεων που κρίνουν ότι η δραστηριότητά τους είναι απρόσκοπτη : από 48% που είχε φθάσει στις αρχές του χρόνου, σε 37% τον Σεπτέμβριο.

ΔΙΕΘΝΗΣ ΔΙΑΣΚΕΨΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ 2004

Στην κοινωνική πτυχή της παγκοσμιοποίησης και στην προστασία των δικαιωμάτων των μεταναστών εργαζομένων εστίασε το ενδιαφέρον της η 92η Σύνοδος

Πραγματοποιήθηκε πρόσφατα στη Γενεύη η 92η Διεθνής Συνδιάσκεψη εργασίας, την οποία οργάνωσε η Διεθνής Οργάνωση Εργασίας (ΔΟΕ), στην οποία ο ΣΕΒ συμμετέχει επί σειρά ετών ενεργά και εποικοδομητικά εκπροσωπώντας την ελληνική εργοδοτική πλευρά.

Στις εργασίες της Διάσκεψης αυτής παρέστη από ελληνικής πλευράς και ο υπουργός Εργασίας κ. Πάνος Παναγιωτόπουλος, ο οποίος με παρέμβασή του τόνισε την ανάγκη αναζήτησης δίκαιης παγκοσμιοποίησης που θα προκρίνει τη βιώσιμη κοινωνική συνοχή και θα κατανέμει δίκαια και σε όλους το κοινωνικό μέρισμα από την ανάπτυξη.

Ποιά είναι η ΔΟΕ

Η Διεθνής Οργάνωση Εργασίας (ΔΟΕ) ιδρύθηκε το 1919 με τη Συνθήκη των Βερσαλλιών, ενώ το 1946 αποτέλεσε την πρώτη εξειδικευμένη οργάνωση συνδεδεμένη με τα Ηνωμένα Έθνη. Η έδρα της βρίσκεται στη Γενεύη της Ελβετίας και σκοπός της είναι η προσπάθεια για την καθιέρωση και διατήρηση της κοινωνικής ειρήνης που βασίζεται στην κοινωνική δικαιοσύνη.

Η δράση της εστιάζεται στην εκπόνηση πολιτικών και κατάρτιση διεθνών προγραμμάτων για την προώθηση των θεμελιωδών ανθρωπίνων δικαιωμάτων, τη βελτίωση των συνθηκών εργασίας, την ανάπτυξη των ευκαιριών απασχόλησης, τη θέσπιση διεθνών κανόνων εργασίας, την οργάνωση προγράμματος τεχνικής συνεργασίας σε διεθνές

επίπεδο και την ανάληψη επιμορφωτικών, εκπαιδευτικών, ερευνητικών και εκδοτικών δραστηριοτήτων.

Η ΔΟΕ διοικείται από 3 όργανα: το Διοικητικό Συμβούλιο, το οποίο είναι το εκτελεστικό όργανο της ΔΟΕ, το Διεθνές Γραφείο Εργασίας, το οποίο αποτελεί τη Μόνιμη Γραμματεία της Οργάνωσης και τη Διεθνή Συνδιάσκεψη Εργασίας.

Η Διεθνής Συνδιάσκεψη Εργασίας αποτελεί τη Γενική Συνέλευση των κρατών μελών (177) και συνέρχεται κάθε Ιούνιο στη Γενεύη.

Κάθε κράτος μέλος εκπροσωπείται τριμερώς από μία αντιπροσωπεία, η οποία αποτελείται από δύο κυβερνητικούς εκπροσώπους, έναν εκπρόσωπο εργοδοτών, έναν εκπρόσωπο εργαζομένων καθώς και τους συμβούλους τους.

Κύρια δράση της Διεθνούς Συνδιάσκεψης Εργασίας είναι η προετοιμασία και η υιοθέτηση των διεθνών προτύπων εργασίας υπό τη μορφή Συμβάσεων και Συστάσεων.

Παράλληλα, η Συνδιάσκεψη εξετάζει την Παγκόσμια Έκθεση η οποία προετοιμάζεται από το Γραφείο αλλά και την Έκθεση που υποβάλλεται από τον Γενικό Διευθυντή. Επίσης, εγκρίνει ψηφίσματα τα οποία περιέχουν κατευθυντήριες γραμμές για την ακολουθούμενη πολιτική της ΔΟΕ, ενώ κάθε δύο χρόνια υιοθετεί το Πρόγραμμα Δράσης και ψηφίζει τον προϋπολογισμό.

Τα θέματα της 92ης Συνδιάσκεψης Εργασίας

Οι εργασίες της 92ης Διεθνούς Συν-

διάσκεψης Εργασίας ξεκίνησαν την 1 Ιουνίου 2004 και ολοκληρώθηκαν την 17 Ιουνίου 2004.

Συνοπτικά θα μπορούσε να λεχθεί ότι οι εργασίες της κατέληξαν έχοντας στο ενεργητικό τους έναν ισχυρό και εποικοδομητικό διάλογο σχετικά με την κοινωνική πτυχή της παγκοσμιοποίησης, καθώς και την υιοθέτηση ενός νέου Προγράμματος Δράσης εστιασμένο στην προστασία των δικαιωμάτων των μεταναστών εργαζομένων σε ολόκληρο τον κόσμο.

Παράλληλα προχώρησε ένα βήμα πιο μπροστά:

- επικεντρώνοντας τις προσπάθειες στη δημιουργία νέων εργασιακών προτύπων που θα βελτιώσουν τις εργασιακές συνθήκες και την ασφάλεια των 35 εκατομμυρίων εργαζομένων στον αλιευτικό τομέα,

- υιοθετώντας νέα Σύσταση στα θέματα Ανάπτυξης Ανθρωπίνων Πόρων, με έμφαση στους τομείς της εκπαίδευσης, κατάρτισης και διαβίου μάθησης,

- υιοθετώντας ψήφισμα σχετικά με την ισότητα των φύλων, των μισθών και την προστασία της μητρότητας και

- όπως κάθε χρόνο, εξετάζοντας την κατάσταση των θεμελιωδών δικαιωμάτων των εργαζομένων και των εργοδοτών σε όλες τις χώρες.

Σχετικά στο κύριο θέμα της Παγκοσμιοποίησης, Αρχηγοί Κρατών και Κυβερνήσεων, αλλά και οι περίπου 300 ομιλητές από τις αντιπροσωπείες των κρατών μελών, χαιρέτισαν με ενθουσιασμό την Έκθεση της Παγκόσμιας Επιτροπής για την Κοινωνική Πτυχή της Παγκοσμιοποίησης.

ΗΜΕΡΙΔΑ ΤΟΥ ΣΕΒ ΓΙΑ ΤΟ ΜΟΝΤΕΛΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΤΗΣ ΦΙΝΛΑΝΔΙΑΣ

Η επένδυση στην εκπαίδευση, την έρευνα και την καινοτομία αποτελεί στρατηγική επιλογή για την οικονομική ανάπτυξη και παγκόσμια διάκριση κάθε χώρας σήμερα

Οι πρακτικές που εφάρμοσε η φινλανδική οικονομία, μια χώρα στα βόρεια σύνορα της Ευρώπης, με ιδιαίτερα χαρακτηριστικά και το μισό πληθυσμό της Ελλάδας, η οποία προχώρησε πριν από χρόνια σε μια στρατηγική επιλογή επενδύοντας στη σύγχρονη τεχνολογία, στην έρευνα και στην καινοτομία και κυρίως στην εκπαίδευση του ανθρώπινου δυναμικού, με αποτέλεσμα να πετύχει κορυφαίες οικονομικές και τεχνολογικές επιδόσεις σε παγκόσμιο επίπεδο, παρουσιάστηκαν σε Ημερίδα που οργάνωσε ο Σύνδεσμος Ελληνικών Βιομηχανιών (ΣΕΒ) στις 11 Οκτωβρίου 2004 στα Γραφεία του. Η εκδήλωση αυτή πραγματοποιήθηκε σε συνεργασία με την Πρεσβεία της Φινλανδίας στην Αθήνα.

Χαιρετισμό, κατά την έναρξη της Ημερίδας, απηύθυνε ο πρόεδρος του ΣΕΒ κ. Οδυσσέας Κυριακόπουλος, ο οποίος και επισήμανε τη χρησιμότητα της εξετάσεως παραδειγμάτων άλλων χωρών που έχουν σημειώσει σημαντικά επιτεύγματα στον τομέα της οικονομίας έχοντας πάρει κρίσιμες αποφάσεις σε μια σειρά από τομείς που επηρεάζουν την ανάπτυξη, αυτή μάλιστα την περίοδο που βρίσκεται σε εξέλιξη μια συζήτηση για το μέλλον της οικονομίας μας.

Στην Ημερίδα αυτή μίλησαν από φινλανδικής πλευράς ο πρέσβης της Φινλανδίας κ. Ore Norrback, ο αντιπρόεδρος της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων και πρώην υπουργός Οικονομίας κ. Sauli Niinisto, ο Dr Juhani Kuusi, πρώην αντιπρόεδρος της NOKIA, ο μόνιμος γενικός γραμματέας του υπουργείου Παιδείας κ. Markoy Linna, καθώς και ο κ. Erkki Hellsten, διευθυντής του Συνδέσμου Φινλανδικών Βιομηχανιών.

Από ελληνικής πλευράς μίλησαν στην εκδήλωση ο γενικός γραμματέας Βιομηχανίας κ. Σπύρος Παπαδόπουλος και ο γενικός γραμματέας Έρευνας και Τεχνολογίας κ. Ιωάννης Τσουκαλάς, καθώς επίσης και ο επιχειρηματίας κ. Αλέξανδρος Παναγόπουλος, διευθύνων σύμβουλος της ATTICA GROUP, ενώ η εκδήλωση ολοκληρώθηκε με τη σύνοψη των συμπερασμάτων από τον κ. Αθανάσιο Λαβίδα, αντιπρόεδρο του ΣΕΒ και πρόεδρο του SEV INTERNATIONAL.

Ο χαιρετισμός του κ. Κυριακόπουλου

Στον χαιρετισμό που απηύθυνε ο πρόεδρος του ΣΕΒ κ. Οδυσσέας Κυριακόπουλος προς τους προσκεκλημένους στην Ημερίδα, με θέμα το μοντέλο ανάπτυξης της φινλανδικής οικονομίας, τόνισε μεταξύ άλλων τα εξής:

Έχοντας κερδίσει το στοίχημα της οργάνωσης των Ολυμπιακών Αγώνων με σημαντική επιτυχία καλούμεθα τώρα όλοι, κράτος και ιδιωτικός τομέας, να δούμε ποιο θα είναι το μέλλον της οικονομίας μας από εδώ και πέρα. Πως θα διατηρήσει η ελληνική οικονομία τέτοιους ρυθ-

μούς ανόδου που θα τις επιτρέψουν να αποκτήσει μία θέση ανταγωνιστική στο ευρωπαϊκό περιβάλλον, που εξ ορισμού είναι διαφορετικό με την εισοδο των δέκα νέων κρατών-μελών.

Στη συζήτηση αυτή που έχει ανοίξει, είναι χρήσιμο να εξετάζουμε παραδείγματα άλλων χωρών που έχουν σημειώσει σημαντικά επιτεύγματα, έχοντας πάρει κρίσιμες αποφάσεις σε μία σειρά από τομείς που επηρεάζουν την ανάπτυξη της οικονομίας.

Η Φινλανδία, μία χώρα στα βόρεια σύνορα της Ευρώπης με ιδιαίτερα χαρακτηριστικά και με το μισό πληθυσμό της Ελλάδας, προχώρησε πριν από χρόνια σε μία στρατηγική επιλογή: στη στροφή προς τη σύγχρονη τεχνολογία, την έρευνα και την καινοτομία. Έδωσε έμφαση στην εκπαίδευση των νέων με γνώμονα την αντίληψη ότι η ενίσχυση του ανθρώπινου δυναμικού και η βελτίωση του γνωστικού αντικείμενου θα είναι επιτακτική ανάγκη για το μέλλον. Δημιούργησε τις συνθήκες εκείνες, όπου μπορούν να αναδειχθούν στελέχη με εξειδικευμένη κατάρτιση και με έμφαση στις τεχνολογίες αιχμής.

Το μεγάλο στοίχημα που αντιμετωπίζει σήμερα η χώρα μας, τόνισε ο κ. Κυριακόπουλος, είναι η δημιουργία ευνοϊκού επενδυτικού κλίματος. Χρειαζόμαστε επενδύσεις που θα στηρίξουν την αναπτυξιακή διαδικασία, την αύξηση της απασχόλησης, την περιφερειακή σύγκλιση και την κοινωνική συνοχή. Προϋπόθεση για να πετύχουμε σε αυτόν τον στόχο είναι να βελτιώσουμε την ανταγωνιστικότητά μας κάνοντας την οικονομία μας πιο δυναμική, πιο αποτελεσματική, περισσότερο εξωστρεφή.

- Χρειαζόμαστε ένα φορολογικό σύστημα που θα δημιουργεί ευνοϊκό υπόβαθρο για την προσέλκυση επενδύσεων και θα έχει ως χαρακτηριστικά τη μακροχρόνια σταθερότητα, την απλοποίηση, τη διαφάνεια αλλά και τη σταδιακή μείωση των φορολογικών συντελεστών για τις επιχειρήσεις.

- Χρειαζόμαστε ένα αναπτυξιακό νόμο που να δίνει έμφαση στις επενδύσεις σε νέες τεχνολογίες και σε καινοτομία, οι οποίες θα βοηθήσουν την οικονομία μας να μετασχηματισθεί πραγματικά σε μία οικονομία γνώσης.

- Πρέπει να κάνουμε ουσιαστική πρόοδο στην αντιμετώπιση της γραφειοκρατίας η οποία δημιουργεί κόστος, καθυστερήσεις, αβεβαιότητα και αποθαρρύνει νέες επιχειρηματικές δραστηριότητες ή την ίδρυση νέων εταιριών.

Ο κ. Κυριακόπουλος πρόσθεσε στη συνέχεια ότι η έρευνα και η καινοτομία είναι μοχλοί ανάπτυξης της επιχειρηματικότητας και συμβάλλουν στη βιωσιμότητα και το μέλλον νέων επιχειρήσεων. Χρειάζεται να ενισχυθούν οι καινοτομικές σκέψεις και ιδέες, ώστε να μεταφραστούν σε γνώση, έρευνα, ανάπτυξη. Πρέπει, επομένως, να αυξηθούν δραστήρια οι πόροι που κατευθύνονται σε έρευνα και να δοθούν κίνητρα σε ανθρώπους και επιχειρήσεις που προσπαθούν να δημιουργήσουν και να παρουσιάσουν προϊόντα και υπηρεσίες καινοτομικές και κατ' επέκταση ανταγωνιστικές.

Καταλήγοντας επισήμανε ότι η βελτίωση της ποιότητας του στελεχειακού και εργατικού μας δυναμικού με επιμόρφωση και συνεχή επανακατάρτιση έχει γίνει πλέον αναπόσπαστο στοιχείο της ανταγωνιστικής προοπτικής μιας επιχείρησης. Γιατί πως αλλιώς μπορεί μια εταιρεία να αντιμετωπίσει τον ανταγωνισμό σε εθνικό και διεθνές επίπεδο χωρίς νέα γνώση και χωρίς την αξιοποίηση νέων τεχνολογιών. Είναι επομένως απαραίτητο να αναδιαρθρώσουμε όλο τον κορμό του εκπαιδευτικού μας συστήματος συνδέοντας άμεσα και ουσιαστικά το γνωστικό και ειδικευμένο αντικείμενο που προσφέρει με τις απαιτήσεις της νέας οικονομίας.

Στη συνέχεια ο πρέσβης της Φινλανδίας στη χώρα μας κ. **Ore Norrback** σημείωσε ότι η περίπτωση της Φινλανδίας δείχνει πως το μικρό μέγεθος δεν αποτελεί τροχοπέδη αλλά αντιθέτως πλεονέκτημα για την ανάπτυξη μιας χώρας και αναφερόμενος στις διμερείς σχέσεις τόνισε ότι προσδοκά περαιτέρω ανάπτυξή τους στο άμεσο μέλλον.

Ιδιαίτερα ενδιαφέρουσα ήταν η παρέμβαση του μόνιμου γενικού γραμματέα του Φινλανδικού υπουργείου Παιδείας, κ. **Linna**, ο οποίος τόνισε ότι ο ακρογωνιαίος λίθος της προόδου της φινλανδικής κοινωνίας είναι η εκπαίδευση και ειδικότερα η δημιουργία ενός ολοκληρωμένου εκπαιδευτικού συστήματος που κατάφερε να προσελκύσει το ενδιαφέρον των μαθητών για το διάβασμα, συμβάλλοντας έτσι στην καλύτερη κατάρτιση. Ο κ. Linna σημείωσε επίσης, ότι η κατάρτιση των Φινλανδών εκπαιδευτικών είναι εντυπωσιακή, αφού δάσκαλοι και καθηγητές απαιτείται να έχουν μεταπτυχιακούς τίτλους σπουδών προτού περάσουν στις αίθουσες διδασκαλίας.

Η έρευνα και ανάπτυξη υπήρξε κινητήριος μοχλός για τη ραγδαία επιχειρηματική εξέλιξη και άνθηση της οικονομίας. Όπως εξήγησε, ο κ. **Kuusij**, πρώην αντιπρόεδρος της NOKIA, η ιστορία επιτυχίας της εταιρείας οφείλεται κυρίως στο γεγονός ότι στράφηκε στην έρευνα και στο ότι απευθύνθηκε σε ολόκληρο τον κόσμο. Αξίζει να σημειωθεί ότι το 2003 η NOKIA επένδυσε στην Έρευνα και Ανάπτυξη, ποσό που αντιστοιχεί στο 12,8% των καθαρών πωλήσεών της.

Βέβαια η φινλανδική οικονομία αντιμετωπίζει κι εκείνη προκλήσεις τόσο από εσωγενείς όσο και από εξωγενείς παράγοντες, με βασικότερη την γήρανση του πληθυσμού, η οποία οδηγεί στην έλλειψη επαρκούς εργατικού δυναμικού. Σήμερα μόνον το 5% του συνόλου των εργαζομένων απασχολείται στην πρωτογενή παραγωγή ενώ περίπου το 25% στη μεταποίηση και τον κατασκευαστικό κλάδο, τόνισε ο κ. **Hellsten**, διευθυντής του Συνδέσμου Φινλανδικών Βιομηχανιών.

ΤΑ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΤΗΣ ΗΜΕΡΙΔΑΣ

Συνοψίζοντας τα συμπεράσματα των εισηγήσεων των διακεκριμένων ομιλητών της Ημερίδας ο αντιπρόεδρος του ΣΕΒ κ. Θανάσης Λαβίδας τόνισε ότι το φινλανδικό πρότυπο αποτελεί παράδειγμα προς μίμηση, όχι μόνον για τη χώρα μας αλλά μπορούμε να το ακολουθήσουμε γιατί είναι ήδη εφαρμοσμένο και έχει στεφθεί με επιτυχία. Σήμερα ακούσαμε πώς το όραμα, η αποφασιστικότητα, η διορατικότητα αλλά και η ανάγκη ταυτόχρονα οδήγησε τη φινλανδική κοινωνία σε μια εποχή ανάπτυξης και προόδου. Η χώρα μας διαθέτει όλα τα παραπάνω κι επιπλέον, οδηγείται από την έντονη ανάγκη αναβάθμισης και εξέλιξης, που μπορούν να την καθιερώσουν ως ένα ισότιμο μέλος της διευρυμένης Ενωμένης Ευρώπης.

Η φινλανδική κοινωνία έχει θέσει τις σωστές βάσεις και σταθερά θεμέλια για την ανάπτυξή της. Ο ακρογωνιαίος λίθος της προόδου αυτής είναι αναμφισβήτητο η **εκπαίδευση**.

Ακούσαμε τον κ. Linna, τον γενικό γραμματέα του Φινλανδικού υπουργείου Παιδείας, να μας περιγράφει ένα ολοκληρωμένο εκπαιδευτικό σύστημα που κατάφερε να προσελκύσει το ενδιαφέρον των μαθητών για το διάβασμα, συμβάλλοντας έτσι στην καλύτερη κατάρτιση.

Το πρόγραμμα αυτό αφορά:

- **Ελαστικότητα στο σχολικό πρόγραμμα.** Οι μαθητές καλούνται να επιλέξουν τα μαθήματα που τους ταιριάζουν περισσότερο, με αποτέλεσμα να διατηρούν αμείωτο το ενδιαφέρον τους.

- **Τη δημιουργία μεγάλου αριθμού δημόσιων βιβλιοθηκών σε κάθε δήμο με πρόσβαση στο διαδίκτυο.** Η Φινλανδία είναι η πρώτη χώρα σε αναγνωσιμότητα βιβλίων και το πιο δημοφιλές χόμπι των παιδιών από μικρή κιόλας ηλικία είναι το διάβασμα. Ο κ. Πρέσβης μας ανέφερε ότι ο μέσος όρος ανάγνωσης βιβλίων τον χρόνο από τον Φινλανδό ανέρχεται στα 20, λαμβάνοντας υπόψη μόνον τον αριθμό βιβλίων που αυτός δανείζεται δωρεάν από τη βιβλιοθήκη κι όχι που τυχόν αγοράζει.

- **Την ίδρυση ανοικτών πανεπιστημίων προσελκύοντας ακόμα περισσότερους νέους στην εκπαίδευση, μειώνοντας τα ποσοστά ανεργίας, υποστηρίζοντας τη δια βίου εκπαίδευση.**

- **Την απόδοση ανταγωνιστικών πλεονεκτημάτων στα Φινλανδικά πανεπιστήμια, όπου πολλά διδάσκουν μαθήματα στα αγγλικά (προσελκύοντας ξένους σπουδαστές)**

αλλά και στα Σουηδικά, απευθυνόμενα στη γειτονική Σουηδία.

- Ένα ακόμα από τα ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα των Φινλανδικών πανεπιστημίων αποτελεί η στενή συνεργασία με τις επιχειρήσεις και τη βιομηχανία.

Η κατάρτιση των Φινλανδών εκπαιδευτικών είναι εντυπωσιακή. Δάσκαλοι και καθηγητές απαιτείται να έχουν μεταπτυχιακούς τίτλους σπουδών προτού περάσουν στις αίθουσες διδασκαλίας.

- Οι μισθοί τους χωρίς να είναι ιδιαίτερα υψηλοί είναι όμως ανταγωνιστικοί.

- Έχουν δημιουργηθεί εκπαιδευτικοί οργανισμοί, όπου οι διδάσκαλοι ασκούν πρακτική πριν αποκτήσουν την ειδικότητά τους.

Το φινλανδικό εκπαιδευτικό σύστημα δημιούργησε και συνεχίζει να δημιουργεί τις απαραίτητες προϋποθέσεις για την ευημερία ενός κράτους, προϋποθέσεις που οδηγούν αλλά ταυτόχρονα ενισχύουν την έρευνα και ανάπτυξη, την επιχειρηματικότητα γνώσης, την πρόοδο.

Η στροφή προς την τεχνολογική και επιστημονική πολιτική, που διαγράφηκε στις αρχές της δεκαετίας του '80, ικανοποίησε τους σαφείς στόχους της Φινλανδικής Κυβέρνησης. Η έρευνα και ανάπτυξη υπήρξε ο κινητήριος μοχλός για τη ραγδαία επιχειρηματική εξέλιξη και άνθηση της οικονομίας.

Το κράτος φρόντισε να προσφέρει στις επιχειρήσεις τρία βασικά πράγματα:

1. το ανθρώπινο δυναμικό με την άριστη επιστημονική κατάρτιση,

2. τους πόρους που αφιερώνονται σε Έρευνα κι Ανάπτυξη (3,5% του ΑΕΠ, ποσοστό πολύ υψηλό σε παγκόσμιο επίπεδο) και

3. τις προϋποθέσεις εκείνες που ευνοούσαν τις σχέσεις κράτους και Ιδιωτικού τομέα (ανάπτυξη διεθνών συνεργασιών σε θέματα R&D, δημιουργία κέντρου Ανάπτυξης Τεχνολογίας υπό την αιγίδα του υπουργείου Εμπορίου και Βιομηχανίας, εθνικά προγράμματα σε στρατηγικούς τομείς της οικονομίας, κλίμα ελεύθερης αγοράς χωρίς προστατευτικές ρυθμίσεις έναντι του διεθνούς ανταγωνισμού). Η ιδιωτική συμμετοχή στις δαπάνες για έρευνα έφθασε μέχρι και 70%, αποφεύχθηκαν με επιτυχία μονοπωλιακές συνθήκες, εντατικοποιήθηκε η συνεργασία μεταξύ εταιρειών, πανεπιστημίων και ερευνητικών κέντρων.

Σ' ένα τέτοιο κλίμα, μετεξελίχθηκε και η εταιρεία πρώτων υλών ξύλου και αργότερα καλωδίων και πλαστικών προϊόντων NOKIA σε ηγέτη της ασύρματης επικοινωνίας. Όπως μας εξήγησε, ο κ. Kuusi, πρώην αντιπρόεδρος του Φινλανδικού κολοσσού, η ιστορία επιτυχίας (success story) της NOKIA είχε τα εξής χαρακτηριστικά:

1. αναζήτησε μια νέα αγορά: ικανοποίησε μια ανάγκη, αυτή της κινητής τηλεφωνίας, πριν καν αυτή γεννηθεί.

2. Στράφηκε στην έρευνα: Επένδυσε έγκαιρα στην ασύρματη τηλεφωνία και το ασύρματο Internet.

3. Στράφηκε σε ολόκληρο τον κόσμο: Για τον σχεδια-

σμό των προϊόντων τους ελήφθησαν υπόψη τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά κάθε λαού, κάθε ηλικίας, κάθε κουλτούρας και δεν περιορίστηκαν σε αυτά της φινλανδικής κοινωνίας. Στο σημείο αυτό, αξίζει να σημειωθεί ότι το 2003 η NOKIA επένδυσε 3,7 δισεκατομμύρια Ευρώ στην έρευνα, ποσοστό που αντιστοιχεί στο 12,8% των καθαρών πωλησών της.

Δεν είναι όμως όλες οι περιπτώσεις σαν αυτές της NOKIA. Η Φινλανδική οικονομία αντιμετωπίζει κι εκείνη προκλήσεις τόσο από εσωγενείς όσο και από εξωγενείς παράγοντες. Η γήρανση του πληθυσμού, ένα από τα θέματα που προβληματίζει και την ελληνική κοινωνία, οδηγεί στην έλλειψη επαρκούς εργατικού δυναμικού. Σήμερα μόνον το 5% των συνολικών εργαζομένων απασχολείται στην πρωτογενή παραγωγή, ενώ περίπου το 25% στη μεταποίηση και τον κατασκευαστικό κλάδο.

Τα κυριότερα χαρακτηριστικά της **αγοράς εργασίας** στη Φινλανδία, όπως παρουσιάστηκαν από τον κ. Hellsten, διευθυντή Συνδέσμου Φινλανδικών Βιομηχανιών, είναι:

- Το επίπεδο απασχόλησης κυμαίνεται πάνω από 67% (ενώ ο μέσος όρος στην Ενωμένη Ευρώπη των 15 ήταν λίγο πάνω από το 64%). Κατά τον κ. Hellsten, ο στόχος της Κυβέρνησης να αυξήσει το ποσοστό αυτό σε 75% μέχρι το 2011, ακούγεται ερκετά αισιόδοξος και τον τοποθετεί στο 2020.

- Ο αριθμός των γυναικών που εργάζονται είναι ιδιαίτερα υψηλός σε σχέση με άλλες ευρωπαϊκές χώρες.

- Το ποσοστό των υψηλόβαθμων και εξειδικευμένων στελεχών που οργανώνονται συνδικαλιστικά έχει αυξηθεί, ενώ οι εργοδοτικές ενώσεις παρουσιάζουν αντίστοιχη οργάνωση.

- Το κράτος έχει ρόλο παρατηρητή εφαρμόζοντας με επιτυχία τριμερές σύστημα κοινωνικού διαλόγου. Κίνητρο αποτελούν οι φορολογικές μειώσεις, ενώ επαπειλούνται φορολογικές αυξήσεις, αν δεν επιτευχθούν εισοδηματικές συμφωνίες που εξασφαλίζουν την ανταγωνιστικότητα.

- Το κόστος εργασίας έχει διατηρηθεί υπό έλεγχο. Δεν υπάρχει κατώτερος μισθός αλλά καθορίζονται από τις εργασιακές συμφωνίες ανά κλάδο.

Παρ' όλα αυτά, οι φινλανδικές επιχειρήσεις δεν είναι αρκετά ικανοποιημένες από τη συνεργασία με τις αρμόδιες κρατικές αρχές. Ο κ. Hellsten πρότεινε μια σειρά μέτρων, που η φινλανδική κυβέρνηση καλείται να εφαρμόσει, ώστε να μπορεί να αντιμετωπίσει την επικείμενη κάμψη των δεικτών ανάπτυξης της φινλανδικής οικονομίας.

Κλείνοντας τα συμπεράσματα της Ημερίδας ο κ. Λαβίδας τόνισε ότι οι παράγοντες που συνέβαλαν καταλυτικά στην εντυπωσιακή ανάπτυξη της φινλανδικής οικονομίας ήταν:

1. Η ενίσχυση της επένδυσης στην Έρευνα κι Ανάπτυξη με τη στενή συνεργασία του Ιδιωτικού τομέα.

2. Η Εκπαίδευση.

3. Η Μείωση των φόρων και δαπανών.

4. Η αξιοποίηση των πόρων που ανήκαν στο κράτος.

5. Η δημιουργία ενός ισχυρού κράτους πρόνοιας. ♦

Η ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Η πρώτη ετήσια εθνική έκθεση για την Επιχειρηματικότητα που κατήρτισε το IOBE στο πλαίσιο του προγράμματος του Παγκοσμίου Παρατηρητηρίου παρουσιάστηκε σε ειδική εκδήλωση που οργανώθηκε στην Αίγλη του Ζαπείου στις 21 Οκτωβρίου 2004

Με επιτυχία πραγματοποιήθηκε στις 21 Οκτωβρίου 2004 στην Αίγλη του Ζαπείου εκδήλωση του Ιδρύματος Οικονομικών και Βιομηχανικών Ερευνών (IOBE) κατά τη διάρκεια της οποίας παρουσιάστηκε έρευνα του Ιδρύματος σχετικά με την επιχειρηματικότητα στην Ελλάδα. Η σημασία της έρευνας αυτής, που πραγματοποιείται για πρώτη φορά στη χώρα μας, έγκειται στο ότι εντάσσεται σε ένα διεθνές πρόγραμμα ετήσιας μέτρησης της επιχειρηματικότητας, γεγονός που επιτρέπει τη σύγκριση των επιχειρηματικών επιδόσεων στην Ελλάδα με εκείνες άλλων χωρών. Το Πρόγραμμα, που ονομάζεται Παγκόσμιο Παρατηρητήριο για την Επιχειρηματικότητα (Global Entrepreneurship Monitor, GEM), συντονίζεται από το Babson College των ΗΠΑ και την London Business School συλλέγει κάθε χρόνο δεδομένα από ένα μεγάλο αριθμό χωρών και παρουσιάζει τα συνολικά ευρήματα στην ετήσια έκδοση World Report on Entrepreneurship. Παράλληλα, κάθε μια από τις συμμετέχουσες χώρες εκπονεί μια ετήσια Εθνική Έκθεση για την Επιχειρηματικότητα.

Η μελέτη του IOBE που παρουσιάστηκε με τίτλο «Η Επιχειρηματικότητα στην Ελλάδα» αποτελεί την πρώτη ετήσια έκθεση στα πλαίσια αυτού του διεθνούς προγράμματος.

Το IOBE θα συνεχίσει τη συμμετοχή του στο πρόγραμμα GEM στο μέλλον και σχεδιάζει την έκδοση μιας αντίστοιχης Έκθεσης για την Επιχειρηματικότητα στην Ελλάδα κάθε χρόνο. Με τον τρόπο αυτό θα καταστεί δυνατή όχι μόνο η επισήμανση των παραγόντων που επηρεάζουν την επιχειρηματικότητα, αλλά και η παρακολούθηση των αλλαγών και η εκτίμηση της αποτελεσματικότητας πολιτικών που εφαρμόζονται για την ενίσχυση της επιχειρηματικότητας.

Η μελέτη σκιαγραφεί τις επιδόσεις της επιχειρηματικής δραστηριότητας στη χώρα μας αναφερόμενη στη συνολική εικόνα και τα κλαδικά χαρακτηριστικά της, την επιχειρηματικότητα υψηλών δυνατοτήτων, τη

συμβολή της στην απασχόληση και τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας, τους τρόπους χρηματοδότησής της, τη γυναικεία επιχειρηματικότητα, το προφίλ του Έλληνα επιχειρηματία και το ευρύτερο περιβάλλον στο οποίο αναπτύσσεται.

Για τη σημαντικότητα της επιχειρηματικής πρωτοβουλίας, τη συμβολή της στην οικονομική ανάπτυξη και την ανάγκη τόνωσής της μίλησαν ο υπουργός Ανάπτυξης κ. Δημήτρης Σιούφας, ο Διευθύνων Σύμβουλος της EFG Eurobank - Ergasias κ. Νικόλαος Νανόπουλος και ο Πρόεδρος και Διευθύνων Σύμβουλος της ΑΛΟΥΜΥΛ Α.Ε. κ. Γεώργιος Μυλωνάς. Ο Επιστημονικός Διευθυντής του IOBE κ. Τάκης Πολίτης, υπεύθυνος του προγράμματος, αναφέρθηκε στη σημασία της έρευνας και ο συγγραφέας της Έκθεσης, καθηγητής κ. Σταύρος Ιωαννίδης, παρουσίασε τα κύρια συμπεράσματα.

ΤΑ ΒΑΣΙΚΑ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΤΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ ΤΟΥ IOBE

Στην Ελλάδα ένα 6,8% του πληθυσμού ηλικίας μεταξύ 18 και 64 δήλωσαν ότι κατά το έτος 2003 είτε βρίσκονταν στη φάση της εκκίνησης ενός επιχειρηματικού εγχειρήματος (συμπεριλαμβανομένης της αυτοαπασχόλησης) για λογαριασμό δικό τους ή του εργοδότη τους, είτε ήταν ήδη ιδιοκτήτες/χρηματοδότες μιας νέας επιχείρησης που δεν είχε ακόμα κλείσει 42 μήνες ζωής.

Με βάση αυτόν τον **Δείκτη Συνολικής Επιχειρηματικής Δραστηριότητας**, η χώρα μας καταλαμβάνει την 16η θέση από τις 31 χώρες που έλαβαν μέρος στην έρευνα το 2003, και βρίσκεται στο ίδιο επίπεδο

με άλλες ανεπτυγμένες, κυρίως Ευρωπαϊκές, χώρες.

Η επιχειρηματική δραστηριότητα στην Ελλάδα εμφανίζεται εξαιρετικά «ρηχή», με την έννοια ότι είναι σε πολύ μεγάλο βαθμό προσανατολισμένη σε προϊόντα και υπηρεσίες που απευθύνονται στον τελικό καταναλωτή, παρά σε άλλες επιχειρήσεις.

• Από τα εγχειρήματα αυτά μόνο ένα ποσοστό 16,14% μπορεί να χαρακτηριστεί ως **Υψηλών Δυνατοτήτων**. Μεγαλύτερο πρόβλημα παρουσιάζει η χώρα μας στον τομέα της **Εταιρικής Επιχειρηματικότητας**, τον βαθμό δηλαδή καινοτομικότητας των καθιερωμένων επιχειρήσεων.

Ωστόσο, αξίζει να σημειωθεί ότι, με βάση τα δεδομένα της έρευνας, το έλλειμμα της καινοτομικότητας φαίνεται ότι αφορά κυρίως τις ΜΜΕ. Με άλλα λόγια, **η εταιρική επιχειρηματικότητα φαίνεται ότι αποτελεί στην Ελλάδα χαρακτηριστικό σχετικά μεγάλων επιχειρήσεων.**

- Κατά το 2003, περίπου **110 χιλιάδες άνθρωποι** ασχολήθηκαν στην Ελλάδα με την εκκίνηση κάποιου τύπου επιχειρηματικής δραστηριότητας. Αξίζει να σημειωθεί ότι στη χώρα μας **η επιχειρηματική δραστηριότητα αποδεικνύεται ότι αποτελεί σε πολύ μεγάλο βαθμό μια ατομική υπόθεση.** Η έρευνα αποδεικνύει ότι ο μέσος όρος των ιδιοκτητών μιας νέας επιχείρησης είναι μόλις 1,5 άτομα, στοιχείο που τοποθετεί την Ελλάδα στις χαμηλότερες θέσεις της παγκόσμιας κατάταξης. Από την άλλη πλευρά, κάθε εκκίνηση ενός επιχειρηματικού εγχειρήματος δημιουργήσε δύο θέσεις εργασίας κατά μέσον όρο, πέρα από την απασχόληση του ίδιου του επιχειρηματία.

- Η **χρηματοδότηση νέων επιχειρηματικών εγχειρημάτων** τα οποία ξεκίνησαν εντός του 2003 ανήλθε στην Ελλάδα σε περίπου **6 δισεκ. ευρώ.** Το μεγαλύτερο μέρος αυτών των κεφαλαίων προέρχεται από τη συσσωρευμένη αποταμίευση του ίδιου του επίδοξου επιχειρηματία.

- Τα χαρακτηριστικά του **προφίλ του Έλληνα επιχειρηματία παραπέμπουν σε ένα νέο άντρα, με υψηλό μορφωτικό επίπεδο, ο οποίος ήδη εργάζεται.** Η ανάλυση του προφίλ της επιχειρηματικότητας υψηλών δυνατοτήτων όμως διαφοροποιεί την εικόνα σημαντικά. Η γυναικεία επιχειρηματικότητα αυξάνει (από 36,70% στο 40%), μειώνεται η ηλικία ακόμα περισσότερο (65% στην ηλικιακή ομάδα 18-35 σε σύγκριση με το 51% στη γενική περίπτωση), ενώ αυξάνει και η σημασία του μορφωτικού επιπέδου (60% με πανεπιστημιακή μόρφωση σε σύγκριση με 28,60% στη γενική περίπτωση).

- Όσον αφορά στα χαρακτηριστικά του **πολιτισμικού και κοινωνικού περιβάλλοντος** της επιχειρηματικότητας στην Ελλάδα, η εικόνα εμφανίζεται εξαιρετικά αντιφατική. **Οι Έλληνες χαρακτηρίζονται από πολύ μεγάλη αυτοπεποίθηση σχετικά με τις επιχειρηματικές τους ικανότητες και, ταυτόχρονα, από μεγάλο φόβο για μια ενδεχόμενη αποτυχία** (τα αποτελέσματα της έρευνας δείχνουν ότι οι Έλληνες φοβούνται την αποτυχία περισσότερο από οποιονδήποτε άλλο λαό).

- Τέλος, όσον αφορά στο γενικό πλαίσιο της επιχειρηματικότητας στην Ελλάδα, εντοπίζονται προβλήματα κυρίως σε τομείς που σχετίζονται με τον **ρόλο της δημόσιας διοίκησης, όπως η ποιότητα του προ-**

σωπικού της, η γραφειοκρατία γύρω από τις ρυθμίσεις που αφορούν την ίδρυση μιας επιχείρησης, **τη διαφάνεια των συναλλαγών** με τις δημόσιες υπηρεσίες, κ.λπ.

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

Η Μελέτη του IOBE ολοκληρώνεται με τις κατευθύνσεις πολιτικής για την ενίσχυση της επιχειρηματικότητας. Η βασικότερη από αυτές αφορά στη γενική στάση της ελληνικής κοινωνίας προς την επιχειρηματική δραστηριότητα και ιδιαίτερα την υποτίμηση της δημιουργικότητας. Επομένως, υποστηρίζεται ότι, η βαθμιαία μεταστροφή αυτής της στάσης αποτελεί κυρίαρχο στόχο μιας πολιτικής που επιδιώκει να επηρεάσει το πολιτισμικό και κοινωνικό πρότυπο του επιχειρηματία και πρέπει να επιδιωχθεί μέσω παρεμβάσεων σε όλες τις βαθμίδες εκπαίδευσης.

Ακόμη υποστηρίζεται ότι για την ενίσχυση της επιχειρηματικότητας στην Ελλάδα, τίθεται πρώτα απ' όλα ένα ζήτημα στρατηγικής που θα δίνει έμφαση στη βελτίωση της ποιότητας της επιχειρηματικής δραστηριότητας. Μια τέτοια στρατηγική θα πρέπει να στοχεύει στην άρση των εμποδίων στην άσκηση επιχειρηματικής δραστηριότητας, στη θεσμοθέτηση μιας μόνο δημόσιας υπηρεσίας που να αναλαμβάνει τη διεκπεραίωση όλων των απαιτούμενων διαδικασιών σε μικρό χρονικό διάστημα, στην ενθάρρυνση της ερευνητικής προσπάθειας των επιχειρήσεων, στην προετοιμασία των φοιτητών για το ενδεχόμενο να ακολουθήσουν επιχειρηματική σταδιοδρομία καθώς και στην ενθάρρυνση της απασχόλησης των νέων, ώστε, πέρα από τα ευνόητα θετικά αποτελέσματά της στο κοινωνικό επίπεδο και στο γενικό επίπεδο απασχόλησης στη χώρα, να δημιουργεί ταυτόχρονα και φυτώρια νέων επιχειρηματιών.

Τέλος η Μελέτη του IOBE καταλήγει στο συμπέρασμα ότι, μια δεύτερη ομάδα του πληθυσμού, **η ενίσχυση της επιχειρηματικότητας** της οποίας πρέπει να αποτελεί στόχο πολιτικής, είναι **οι μετανάστες.** Αυτή η πολιτική είναι ιδιαίτερα χρήσιμη στην περίπτωση της Ελλάδας. Η οικονομική μετανάστευση είναι μια πρόσφατη εμπειρία για τη χώρα μας, πράγμα που σημαίνει ότι η ομάδα των μεταναστών αποτελεί ένα πολύ ζωντανό και ηλικιακά νέο μέρος του πληθυσμού. Το άνοιγμα λοιπόν της επιχειρηματικής προοπτικής για αυτή την ομάδα μπορεί να έχει πολλαπλές θετικές επιπτώσεις για την κοινωνική της ενσωμάτωση – ιδιαίτερα μετά το πέρας των έργων για τους Ολυμπιακούς αγώνες – ενώ ταυτόχρονα θα ενισχύει την οικονομική ανάπτυξη. ♦

DOING BUSINESS IN GREECE

Εκδήλωση-γεύμα εργασίας του ΣΕΒ προς τους ξένους επιχειρηματίες πραγματοποιήθηκε στο Σαρόγλειο Μέγαρο στο πλαίσιο του Athens Business Club 2004

Πραγματοποιήθηκε την Τρίτη 17 Αυγούστου 2004 στο Σαρόγλειο Μέγαρο εκδήλωση-γεύμα εργασίας που οργάνωσε ο Σύνδεσμος Ελληνικών Βιομηχανιών (ΣΕΒ), στο πλαίσιο του Athens Business Club 2004 με θέμα : «Doing Business in Greece». Στην εκδήλωση παρέστησαν οι υφυπουργοί Οικονομίας και Οικονομικών κ.κ. Χρήστος Φώλιας και Πέτρος Δούκας, Εξωτερικών κ. Ευριπίδης Στυλιανίδης και Τουρισμού κ. Αναστάσιος Λιάσκος, μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου του ΣΕΒ, ανώτατα στελέχη ξένων και ελληνικών επιχειρήσεων, απεσταλμένοι διεθνών μέσων ενημέρωσης, καθώς και έλληνες δημοσιογράφοι.

Καλοσωρίζοντας τους προσκεκλημένους της εκδήλωσης ο πρόεδρος του ΣΕΒ κ. Οδυσσέας Κυριακόπουλος, ως patron του Athens Business Club, κάλεσε κατ' αρχήν τους ξένους επιχειρηματίες να απολαύσουν τους Ολυμπιακούς Αγώνες και να ζήσουν την εμπειρία της σύγχρονης πόλης των Αθηνών και τόνισε ότι οι Έλληνες αισθάνονται σήμερα υπερήφανοι που παρουσιάζουν και στον υπόλοιπο κόσμο το τι μπορεί να επιτύχει μια μικρή χώρα, όπως η Ελλάδα.

Ιδιαίτερη εξάλλου αναφορά έκανε, κατά τη διάρκεια σύντομης ομιλίας του, στα μηνύματα που εξέπεμψαν τόσο η πρόσφατη επιτυχία της ελληνικής ομάδας ποδοσφαίρου όσο και η εντυπωσιακή τελετή έναρξης των Ολυμπιακών Αγώνων στην οποία συμμετείχαν 5.000 εθελοντές. «Οι

Στιγμιότυπο από τον χαιρετισμό του Προέδρου του ΣΕΒ κ. Οδυσσέα Κυριακόπουλου προς τους ξένους επιχειρηματίες και τους πολυπληθείς διαπρεπείς προσκεκλημένους στην εκδήλωση.

δύο αυτές επιτυχίες αποδεικνύουν – τόνισε ο κ. Κυριακόπουλος – ότι όταν πιστεύουμε σε κάτι, δουλεύουμε μεθοδικά και συστηματικά και κυρίως όταν δουλεύουμε ομαδικά, αλλά και με λίγη τύχη, τότε μπορούμε όλοι να γίνουμε πρωταθλητές, και αυτό ισχύει εξίσου στον τομέα των επιχειρήσεων και της οικονομίας γενικότερα».

Κάνοντας στη συνέχεια μια σύντομη επισκόπηση της κατάστασης που χαρακτηρίζει την Ελλάδα, ο κ. Κυριακόπουλος έδωσε στοιχεία για την πορεία της οικονομίας και το επιχειρηματικό κλίμα σήμερα. Αναφέρθηκε, μεταξύ των άλλων, στις πολύ καλές σχέσεις που διατηρεί η χώρα μας με όλους τους γείτονές της στα Βαλκάνια, όπου χιλιάδες επιχειρή-

σεις έχουν υλοποιήσει επενδύσεις τα τελευταία χρόνια. Επίσης τόνισε το πολύ καλό εργασιακό κλίμα που υπάρχει στον ιδιωτικό τομέα στη χώρα μας τα τελευταία 14 χρόνια, όπου οι αυξήσεις ακολουθούν την αύξηση της παραγωγικότητας και όπου επικρατεί ένα δημιουργικό κλίμα εργασιακής ειρήνης.

Ο κ. Κυριακόπουλος επισήμανε επίσης ότι η ελληνική οικονομία επιδεικνύει αξιοσημείωτη ανάπτυξη τα τελευταία οκτώ χρόνια, διατηρώντας διπλάσιο ρυθμό ανάπτυξης σε σχέση με την ΕΕ., με τον βιομηχανικό τομέα να συνεισφέρει στο 58% των ελληνικών εξαγωγών και να συμβάλλει με ποσοστό πάνω του 23% στην εγχώρια απασχόληση.

Ειδικότερα ο κ. Κυριακόπουλος

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

υπογράμμισε ότι οι προοπτικές της οικονομίας είναι αισιόδοξες, λόγω της εγχώριας ζήτησης και των εξαγωγών, με μια σειρά από τομείς της οικονομίας να παρουσιάζουν ισχυρή ανάκαμψη ή ανάπτυξη για φέτος.

Ο Πρόεδρος του ΣΕΒ στάθηκε ιδιαίτερα στο γεγονός ότι η χώρα μας εν όψει της προετοιμασίας για τους Ο.Α. του 2004 προχώρησε με ταχύ ρυθμό στον εκσυγχρονισμό των υποδομών της, με κεφάλαια προερχόμενα από χρηματοδοτήσεις της ΕΕ και της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων. Με την ολοκλήρωση δε μέχρι το τέλος του 2004 των έξι μεγάλων έργων υποδομής, η χώρα μας θα μεταμορφωθεί συνολικά, τόνισε ο κ. Κυριακόπουλος και πρόσθεσε:

«Αρκετό καιρό αφότου σβήσει η ολυμπιακή φλόγα, η ελληνική οικονομία θα συνεχίσει να αναπτύσσεται με σημαντικούς ρυθμούς, με άξονες τις δημόσιες και ιδιωτικές επενδύσεις και την ισχυρή εγχώρια κατανάλωση. Όπως και στις υπόλοιπες ευρωπαϊκές οικονομίες, έτσι και στη χώρα μας τομείς όπως ο Τουρισμός, οι οικονομικές υπηρεσίες, τα Logistics, οι υπηρεσίες ασφαλείας, το Λογισμικό και άλλοι κλάδοι υπηρεσιών θα αναπτυχθούν με ταχύτερους ρυθμούς, από τον πρωτογενή και δευτερογενή τομέα της οικονομίας».

Καταλήγοντας ο κ. Κυριακόπουλος σημείωσε ότι το 2004 αποτελεί χρονιά ορόσημο για την Ελλάδα με την επιστροφή των Ολυμπιακών Αγώνων στη χώρα που τους γέννησε. Εξέφρασε δε τη σιγουριά του ότι «η χώρα μας εξοπλισμένη με σύγχρονες υποδομές, με τα αναμενόμενα κεφάλαια από την ΕΕ, με μια νέα κυβέρνηση που στηρίζει τις επιχειρήσεις και πιστεύει στην οικονομία της αγοράς, με κατάλληλα εκπαιδευμένο ανθρώπινο δυναμικό, με βαθιά

γνώση της ευρύτερης περιοχής, θα συνεχίσει να αναπτύσσεται με ρυθμούς ταχύτερους από τον ευρωπαϊκό μέσο όρο, προσφέροντας σημαντικές ευκαιρίες για επενδύσεις για όσους σπεύσουν να τις εκμεταλλευθούν».

Στη συνέχεια της εκδήλωσης, τον λόγο πήρε ο κ. Θανάσης Λαβίδας, αντιπρόεδρος του ΣΕΒ και πρόεδρος του SEV International, σημειώνοντας ότι σήμερα υπάρχει μια γενιά Ελλήνων επιχειρηματιών που έχουν αποδείξει την ικανότητά τους να επεκτείνονται επιχειρηματικά τόσο στο εσωτερικό όσο και διεθνώς. Όπως ανέφερε, τα μεγάλα έργα υποδομής που έγιναν έδωσαν σημαντική ώθηση ανάπτυξης σε πολλούς οικονομικούς κλάδους, προσφέροντας νέες θέσεις εργασίας. Το σημαντικότερο όμως επίτευγμα που έχει πλέον να παρουσιάσει η χώρα μας – τόνισε ο κ. Λαβίδας – είναι η εμπειρία και η εξειδίκευση, που βρίσκεται πλέον στα χέρια της νέας γενιάς και αποτελεί κρίσιμο κεφάλαιο για το μέλλον. Πέρα από την ανεκτίμητη προβολή της χώρας μας στο διεθνές περιβάλλον, χάρις στο κορυφαίο γεγονός της Ολυμπιάδας, η πρόκληση που γεννιέται πλέον είναι να αξιοποιηθεί η Ελλάδα στη διεθνή επιχειρηματική σκηνή την τεράστια επένδυση που έγινε σε όλα τα επίπεδα. Υπογράμμισε δε ότι πολλά αναπτυξιακά έργα είναι αποτέλεσμα της συνεργασίας ελληνικών με ξένες εταιρείες, στις οποίες η ελληνική συμμετοχή έχει ήδη αποδειχθεί ιδιαίτερα σημαντική, αποτελεσματική και αποδοτική.

Απευθυνόμενος στους ξένους προσκεκλημένους, εξέφρασε μήνυμα συνεργασίας και τους ενέθαρρυνε να αναζητήσουν Έλληνες συνεταιρούς για τα επιχειρηματικά τους σχέδια στη διευρυμένη αγορά της Ενωμένης Ευρώπης διαβεβαιώνοντάς τους ότι η ελληνική

παρουσία και εμπειρία σε πολλές αγορές, όπως αυτές των χωρών της Νοτιοανατολικής Ευρώπης, της Μέσης Ανατολής, της Νοτίου Μεσογείου και αλλού μπορεί να προσφέρει τα εχέγγυα για επικερδείς δραστηριότητες. Στο πλαίσιο αυτό και υπογραμμίζοντας τη σημασία της ανάπτυξης διεθνών συνεργασιών, ανέφερε ότι ο SEV International στοχεύει να αναλάβει σημαντικές πρωτοβουλίες για την υποβοήθηση και ανάπτυξη επιχειρηματικών συνεργασιών στην Ελλάδα και σε ξένες αγορές.

Προσφέροντας τη δική του εμπειρία, ο Γενικός Διευθυντής της ΑΒ ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟΣ ΑΕ κ. Κώστας Μαχαίρας τόνισε με έμφαση ότι η Ελλάδα είναι τόπος, όπου μπορούν να επενδυθούν με επιτυχία ξένα κεφάλαια αναμένοντας θετικά αποτελέσματα σε μεσοπρόθεσμο και μακροχρόνιο ορίζοντα. Ειδικότερα για τον κλάδο τροφίμων, όπου η εταιρεία του δραστηριοποιείται, ανέφερε ότι η καταναλωτική τάση είναι ιδιαίτερα αυξημένη με έμφαση στα ποιοτικά προϊόντα. Σημείωσε επίσης τη σημαντική συμβολή του καταρτισμένου και πολύγλωσσου ανθρώπινου δυναμικού που χαρακτηρίζεται από το κρίσιμο στοιχείο του «φιλότιμου».

Τέλος, ο Διευθύνων Σύμβουλος της Δέλτα Συμμετοχών κ. Justin Jenk προσέφερε τη δική του θετική εμπειρία από το management στην Ελλάδα αναγνωρίζοντας τη συμβολή τριών στοιχείων που χαρακτηρίζουν την ελληνική κουλτούρα, την πειθαρχία, την αυξημένη αίσθηση χιούμορ και την υπομονή και προσήλωση στους στόχους.

Σημειώνεται ότι η εκδήλωση πραγματοποιήθηκε με την ευγενική υποστήριξη της εταιρείας Ericos.com. ♦

Σεμινάριο του ΣΕΒ για το περιβάλλον στη Βουλγαρία

Σεμινάριο για το περιβάλλον σε στελέχη επιχειρήσεων και εκπροσώπων επαγγελματικών οργανώσεων της Βουλγαρίας οργάνωσε στις 24.9.2004 ο Σύνδεσμος Ελληνικών Βιομηχανιών στο Πλοδίν (Βουλγαρία). Το Σεμινάριο πραγματοποιήθηκε στο πλαίσιο του ειδικού προγράμματος BOMIP που υλοποιεί η Ένωση των Ευρωπαϊκών Βιομηχανικών και Εργοδοτικών Συνδέσμων (UNICE) και στοχεύει στην υποστήριξη και ενίσχυση των Βιομηχανικών και Εργοδοτικών Συνδέσμων των Νέων Κρατών Μελών της Ε.Ε. και των υποψηφίων χωρών.

Ανταποκρινόμενος στην επιθυμία του ομόλογου Συνδέσμου από τη Βουλγαρία, ο ΣΕΒ προσέφερε γνώση και εμπειρία από την προετοιμασία και την προσαρμογή της ελληνικής βιομηχανίας στις κοινοτικές περιβαλλοντικές υποχρεώσεις και ρυθμίσεις. Τα ειδικότερα θέματα που παρουσιάστηκαν από ειδικευμένους μηχανικούς και συμβούλους ήταν: η περιβαλλοντική νομοθεσία στην Ε.Ε. σε σχέση με την αειφόρο ανάπτυξη, οι διαδικασίες περιβαλλοντικής αδειοδότησης, η διαχείριση βιομηχανικών αποβλήτων, η προστασία του φυσικού περιβάλλοντος και η βιο-ποικιλότητα, οι κλιματολογικές αλλαγές, τα συστήματα περιβαλλοντικής διαχείρισης.

Συζητήθηκαν επίσης οι διαδικασίες προσαρμογής της Βουλγαρικής νομοθεσίας με τα ευρωπαϊκά δεδομένα καθώς και η αντιμετώπιση του κόστους προσαρμογής από τις βουλγαρικές επιχειρήσεις. Στον διάλογο που ακολούθησε με τους συμμετέχοντες εξετάστηκαν και άλλα θέματα, όπως οι τρόποι δικτύωσης και διαπραγμάτευσης σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο, οι σχέσεις συνεργασίας και συνεννόησης με τις τοπικές κοινωνίες, η ανάλυση και αξιοποίηση των δεικτών που καθορίζουν την αειφόρο ανάπτυξη. ♦

ΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ ΜΑΡΚΕΤΙΝΓΚ ΣΕ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕ ΤΟΝ ΣΕΒ

Με πλήρη επιτυχία στέφθηκε η Ημερίδα με κύριο ομιλητή τον διακεκριμένο Καθηγητή Μάρκετινγκ του Harvard Business School Benson P. Shapiro που διοργάνωσαν την Πέμπτη 7 Οκτωβρίου 2004, στο Μέγαρο Μουσικής Αθηνών (Αίθουσα Δημήτρη Μητρόπουλου), η Ελληνική Ακαδημία Μάρκετινγκ (ΕΛ.Α.Μ.) σε συνεργασία με τον Σύνδεσμο Ελληνικών Βιομηχανιών (ΣΕΒ).

Στην Ημερίδα με θέμα «Business to Business Marketing Leadership : The 21st Century Challenges» ο καθηγητής Dr Benson Shapiro, που έχει διατελέσει και σύμβουλος Μάρκετινγκ σε περισσότερες από 280 επιχειρήσεις, τεκμηρίωσε την άποψη ότι η επιτυχημένη πορεία μιας επιχείρησης του 21ου αιώνα είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με στρατηγικές μάρκετινγκ και πωλήσεων που εξασφαλίζουν ηγετική θέση στην αγορά και αναφέρθηκε διεξοδικά στα στοιχεία εκείνα που συμβάλλουν στην εξασφάλιση και διατήρηση ηγετικής θέσης σε σωστά επιλεγμένα τμήματα της αγοράς.

Εκτός από την εισήγηση του καθηγητή B. Shapiro παρουσιάστηκαν τα αποτελέσματα δύο Ερευνών του Εργαστηρίου Μάρκετινγκ (Athens Laboratory of Research in Marketing - A.L.A.R.M.) του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών από τον Καθηγητή Γεώργιο Αυλωνίτη, Διευθυντή του Α.L.A.R.M., σχετικά με το «Πώς αγοράζουν οι ελληνικές επιχειρήσεις, με έμφαση στην προμήθεια πρώτων υλών, εξαρτημάτων, μηχανολογικού εξοπλισμού και τεχνολογιών αιχμής».

Κατά τη διάρκεια της Ημερίδας πραγματοποιήθηκαν πολύ ενδιαφέρουσες παρεμβάσεις από ένα πάνελ διακεκριμένων μελών της ελληνικής επιχειρηματικής και ακαδημαϊκής κοινότητας. Το πάνελ απαρτιζόταν από τον κ. Οδυσσέα Κυριακόπουλο (Πρόεδρο ΣΕΒ), τον κ. Ευθύμιο Βιδάλη (Διευθύνοντα Σύμβουλο S&B ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΑ ΟΡΥΚΤΑ Α.Ε.), τον κ. Μιχάλη Μαΐλλη (Πρόεδρο & Διευθύνοντα Σύμβουλο ΜΑΪΛΛΗΣ Μ.Ι. Α.Β.Ε.Ε.), τον κ. Δημήτρη Παπαλεξόπουλο (Διευθύνοντα Σύμβουλο TITAN Α.Ε.), και τους Καθηγητές: κ. Γεώργιο Ι. Αυλωνίτη (Πρόεδρο Ελληνικής Ακαδημίας Μάρκετινγκ), κ. Αθανάσιο Κουρεμένο (Αντιπρόεδρο Ελληνικής Ακαδημίας Μάρκετινγκ), κ. Σέργιο Δημητριάδη (Μέλος Δ.Σ. Ελληνικής Ακαδημίας Μάρκετινγκ), κ. Νικόλαο Παπαβασιλείου (Γενικό Γραμματέα Ελληνικής Ακαδημίας Μάρκετινγκ), ο οποίος και συντόνιζε το πάνελ. ♦

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΑΠΟΣΤΟΛΗ ΣΤΑ ΓΡΑΦΕΙΑ ΤΟΥ ΣΕΒ

Κυπριακή αποστολή από υψηλόβαθμα στελέχη εργατικών και εργοδοτικών οργανώσεων επισκέφθηκε στις 19 Οκτωβρίου 2004 τα γραφεία του ΣΕΒ με σκοπό τη γνωριμία και το έργο του Συνδέσμου σε συγκεκριμένους τομείς. Τη συνάντηση είχε οργάνώσει ο Οργανισμός Μεσολάβησης και Διαιτησίας (Ο.ΜΕ.Δ.) στο πλαίσιο του κοινοτικού προγράμματος για την παροχή τεχνικής βοήθειας στη Κυπριακή Δημοκρατία.

Στοιχεία για τις δραστηριότητες και τις πρακτικές του ΣΕΒ αναφορικά με τους τομείς Εργατικού Δικαίου, Απασχόλησης, Κοινωνικής Ασφάλισης, Κοινωνικής Πολιτικής και Κοινωνικού Διαλόγου έδωσαν στην Κυπριακή αποστολή οι κ. Γιάννης Δραπανιώτης, Γενικός Διευθυντής του Συνδέσμου, Λάμπρος Παπαϊωάννου, Δικηγόρος, και Ρένα Κουμάντου, εκπρόσωπος του ΣΕΒ στο Δ.Σ. του Ο.ΜΕ.Δ.

Την Κυπριακή αποστολή συνόδευαν ο πρόεδρος του Ο.ΜΕ.Δ. καθηγητής κ. Γεώργιος Κουκουλές και ο οικονομικός υπεύθυνος του Οργανισμού κ. Ανδρέας Ζαφειρόπουλος. ♦

ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗ ΗΘΙΚΗ ΚΑΙ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ

Ομιλία του Γενικού Διευθυντή και μέλους του Δ.Σ. του ΣΕΒ κ. Ιωάννη Δραπανιώτη στην Ημερίδα του Ελληνικού Ινστιτούτου Εσωτερικών Ελεγκτών με θέμα : «Η σημασία της επιχειρηματικής ηθικής για τις σύγχρονες επιχειρήσεις»

Η Επιχειρηματική Ηθική και ο Εσωτερικός Έλεγχος αποτελούν δύο έννοιες που σηματοδοτούν μια νέα επιχειρηματική αντίληψη, που στο σύγχρονο παγκοσμιοποιημένο και έντονα ανταγωνιστικό περιβάλλον δημιουργούν συγκριτικό πλεονέκτημα για την επιχείρηση, που καλείται να επαναπροσδιορίσει ή και να διαμορφώσει την επιχειρηματική της στρατηγική ενσωματώνοντας τις σύγχρονες αντιλήψεις και αποκτώντας με αυτόν τον τρόπο νέα ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα σε ένα παγκόσμιο περιβάλλον, που διακρίνεται μεν από τις συνεχείς και αστάθμητες μεταβολές του αλλά ταυτόχρονα εμφανίζεται να επηρεάζεται όλο και περισσότερο από παράγοντες και παραμέτρους κοινωνικού χαρακτήρα και περιεχομένου. Είναι πλέον καιρός να αναπτύξουμε μία ουσιαστική συνείδηση των ηθικών επιχειρηματικών επιλογών και να τις προτάξουμε του γενικότερου επιχειρηματικού γίνεσθαι.

Με τις εκτιμήσεις αυτές ο Γενικός Διευθυντής και μέλος του Δ.Σ. του ΣΕΒ κ. Ιωάννης Δραπανιώτης ολοκλήρωσε την ομιλία του στην Ημερίδα με θέμα «Η σημασία της επιχειρηματικής ηθικής για τις σύγχρονες επιχειρήσεις», που οργάνωσε το Ελληνικό Ινστιτούτο Εσωτερικών Ελεγκτών στις 19 Οκτωβρίου 2004.

Όπως τόνισε στην ομιλία του ο κ. Δραπανιώτης, κύριος σκοπός μιας επιχείρησης είναι να δημιουργεί αξία, παράγοντας αγαθά και προσφέροντας υπηρεσίες που απαιτεί η κοινωνία, δημιουργώντας με τον τρόπο αυτόν κέρδη για τους ιδιοκτήτες και τους μετόχους της αλλά και ευημερία για την κοινωνία.

Βασική αποστολή της επιχείρησης είναι η συνεχής προσθήκη αξίας στην επιχείρηση και στον επενδυτή μέτοχο. Αυτό θα πρέπει να πραγματοποιηθεί μέσα στο πλαίσιο του σημερινού έντονου ανταγωνισμού που γεννά η παγκοσμιοποίηση, όπου η επιβίωση και η ανάπτυξη μιας επιχείρησης είναι συνάρτηση της ανταγωνιστικότητάς της. Και για να είναι μία επιχείρηση ανταγωνιστική απαιτείται η ύπαρξη σύγχρονου και διορατικού management, το οποίο χαράζει και υλοποιεί στρατηγικές διατηρώντας όμως τις διαχρονικές αξίες στις οποίες η επιχείρηση παραδοσιακά πιστεύει και που κρατούν την εταιρεία μέσα στο παγκόσμιο επιχειρηματικό γίνεσθαι.

Το πώς οφείλει να συμπεριφέρεται μία σύγχρονη επιχείρηση συναρτάται με τις αρχές επιχειρηματικής ηθικής που έχει αποδεχθεί. Οι αρχές αυτές πηγάζουν από ένα γενικότερο πλαίσιο ηθικής, όπου οι μέτοχοι, οι εργαζόμενοι, οι πελάτες και όλοι όσοι συνδέονται με την επιχείρηση αποδέχονται ως αποδεκτά στοιχεία της κοινωνίας στην οποία αναπτύσσονται και εκφράζονται με τον όρο «**εταιρική διακυβέρνηση**».

Συνεπώς, τόνισε ο κ. Δραπανιώτης, η εταιρική διακυβέρνηση είναι ένα σύστημα ρύθμισης του συνόλου των σχέσεων μεταξύ των στελεχών, του Δ.Σ. των μετόχων και όλων των stakeholders της επιχείρησης, με σκοπό την αποδοτική χρησιμοποίηση των παραγωγικών

πόρων προς το συμφέρον των μετόχων και των υπολοίπων «συμμετόχων - stakeholders». Επίσης, η εταιρική διακυβέρνηση παρέχει τη δομή μέσα από την οποία καθορίζονται οι στόχοι της επιχείρησης καθώς και τα μέσα για να επιτυγχάνονται αυτοί οι στόχοι και να παρακολουθείται η αποδοτικότητα της επιχείρησης.

Οι αρχές στις οποίες βασίζεται είναι η διαφάνεια, η ευθύνη, η αμεροληψία, η τιμιότητα και η αξιοπιστία, ενώ ο τρόπος με τον οποίο αυτές οι αρχές τίθενται σε ισχύ αποφασίζεται από εκείνους που είναι υπεύθυνοι να τις εφαρμόσουν.

Μία από τις κυριότερες έννοιες στις οποίες στηρίζεται ολόκληρο το σύστημα της εταιρικής διακυβέρνησης, αποτελεί και ο **εσωτερικός έλεγχος**, ο οποίος αξιολογεί και καταγράφει τις εσωτερικές διαδικασίες στην πράξη, επισημαίνει αδυναμίες και αποκλίσεις του συστήματος και παρέχει συμβουλές και προτείνει προσαρμογές.

Ουσιαστικά, συνέχισε ο κ. Δραπανιώτης ο εσωτερικός έλεγχος διασφαλίζει τη διοίκηση ότι κάθε τι λειτουργεί κατά τον τρόπο που προβλέπεται και εκτείνεται πέρα από τις λογιστικές και οικονομικές λειτουργίες καλύπτοντας όλο το πλάτος της εταιρείας καθώς άπτεται όλων των δραστηριοτήτων της οργάνωσης.

Καταλήγοντας ο κ. Δραπανιώτης, τόνισε ότι ο ΣΕΒ υποστήριξε την υιοθέτηση κανόνων ορθής εταιρικής διακυβέρνησης και συμμετείχε στην επιτροπή για την εταιρική διακυβέρνηση που είχε συστήσει η επιτροπή κεφαλαιαγοράς. Το 2000, 65 μέλη του ΣΕΒ αποφάσισαν την ίδρυση της ΕΕΕΧΑΑ (Ένωσης Εταιρειών Εισηγμένων στο Χρηματιστήριο Αξιών Αθηνών) για την υποστήριξη των θέσεων τους στο διαμορφούμενο νομοθετικό πλαίσιο. Το 2001, ο ΣΕΒ και η ΕΕΕΧΑΑ κατέληξαν σε ένα σχέδιο-κώδικα για την εταιρική διακυβέρνηση και ζήτησαν από όλες τις εισηγμένες επιχειρήσεις-μέλη του ΣΕΒ να τοποθετηθούν επί του σχεδίου, το σχέδιο δε αυτό υπεβλήθη στην κυβέρνηση και στην επιτροπή κεφαλαιαγοράς. ♦

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΕ ΤΟ Γ.Σ. ΤΟΥ ΣΕΒ ΠΑΡΟΥΣΙΑ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΟΥ Κ. Γ. ΑΛΟΓΟΣΚΟΥΦΗ

*Με την ευκαιρία της παρουσίας του υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών στα
Γραφεία του Συνδέσμου έγινε γόνιμος και σε βάθος διάλογος με τη Διοίκηση του ΣΕΒ*

Με την παρουσία του υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών κ. Γεωργίου Αλογοσκούφη πραγματοποιήθηκε η συνεδρίαση του Γενικού Συμβουλίου του ΣΕΒ τη Δευτέρα 18 Οκτωβρίου 2004 στα Γραφεία του Συνδέσμου. Τον υπουργό συνόδευαν ο γενικός Γραμματέας κ. Γεώργιος Μέργος καθώς και υπηρεσιακοί παράγοντες του υπουργείου.

Τον κ. Αλογοσκούφη έλαβε τον πρόεδρο του ΣΕΒ κ. Οδυσσέα Κυριακόπουλος, ο οποίος τον ευχαρίστησε για τη συμμετοχή του στη συνεδρίαση του Γ.Σ. των μελών και επισήμανε τη σπουδαιότητα που αποδίδει ο επιχειρηματικός κόσμος στον διάλογο και την ανταλλαγή απόψεων με την ηγεσία του οικονομικού επιτελείου της κυβέρνησης.

Ο κ. Αλογοσκούφη έλαβε τον λόγο στη συνέχεια και έκανε μια γενική περιγραφή του διεθνούς οικονομικού περιβάλλοντος. Συγκεκριμένα, τόνισε ότι παρά τη φάση ανάπτυξης οι αβεβαιότητες που οφείλονται στην πορεία του πετρελαίου και οι μακροοικονομικές ανισορροπίες, που σχετίζονται με τα διδύμα ελλείμματα της αμερικανικής οικονομίας και τις συναλλαγματικές ισοτιμίες, επηρεάζουν το πλαίσιο μέσα στο οποίο κινείται σήμερα η ελληνική οικονομία.

Ιδιαίτερη αναφορά έγινε στην αναγκαιότητα ακριβούς αποτίμησης της δημοσιονομικής κατάστασης της χώρας, η οποία αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για τη διαμόρφωση ενός κατάλληλου μείγματος πολιτικών για την επίτευξη ενός υγιούς και διατηρήσιμου ρυθμού ανάπτυξης. Στη συνέχεια ο κ. υπουργός ανέλυσε τα δεδομένα της δημοσιονομικής απογραφής καθώς και τις προοπτικές ως προς την τελική εξέλιξη των μεγεθών του τρέχοντος προϋπολογισμού.

Αναφερόμενος στον υπό κατάρτιση προϋπολογισμό ο κ. Αλογοσκούφη

παρατήρησε πως «με τον προϋπολογισμό του 2005 ξεκινάμε την υλοποίηση μιας νέας οικονομικής στρατηγικής που βασίζεται στην προσπάθεια ενίσχυσης της εξωστρεφούς οικονομικής ανάπτυξης, στην ήπια δημοσιονομική προσαρμογή και στην προώθηση διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων που θα απελευθερώσουν την οικονομία από τα βάρη του παρελθόντος» και συμπλήρωσε: «Τα μεγάλα ελλείμματα, το υψηλό δημόσιο χρέος και η προβληματική κατάσταση του ευρύτερου Δημόσιου τομέα, απαιτούν αλλαγές και σημαντικές μεταρρυθμίσεις στον στρατηγικό σχεδιασμό και την οικονομική και αναπτυξιακή πολιτική». Χαρακτήρισε δε ως στοιχείο το γεγονός ότι η κύρια προσπάθεια της κυβέρνησης συνίσταται στην επίτευξη των στόχων του προϋπολογισμού μέσω της προσαρμογής από την πλευρά των δαπανών χωρίς φορολογική επιβάρυνση.

Στο σημείο αυτό ο κ. υπουργός επισήμανε ότι προωθείται μια σημαντική φορολογική μεταρρύθμιση, με βασικά χαρακτηριστικά τη σταθερότητα, απλότητα, διαφάνεια και φερεγγυότητα, η οποία αναμένεται να ολοκληρωθεί νομοθετικά μέχρι τα τέλη της φετινής χρονιάς.

Επίσης αναφέρθηκε στον νέο αναπτυξιακό νόμο, ο οποίος θα οριστικοποιηθεί εφέτος με στόχο να ξεκινήσει η εφαρμογή του για τις επενδύσεις του 2005. Ο νέος αναπτυξιακός νόμος θα αντιμετωπίσει τα θέματα της διάκρισης παλαιών και νέων επιχειρήσεων, καθώς και της στενής σύνδεσης επιχορήγησης – δημιουργιών θέσεων απασχόλησης.

Παράλληλα αναφέρθηκε και στο ενδεχόμενο αυξημένων κινήτρων σε μικρομεσαίες (με βάση τον κοινοτικό ορισμό) επιχειρήσεις που βρίσκονται ή πρόκειται να εγκατασταθούν σε κρίσιμες περιοχές.

Ανακοίνωσε την προσπάθεια εξασφά-

λισης συνεργιών μεταξύ των προοριζόμενων για υποδομές κονδυλίων στο πλαίσιο του προγράμματος ΕΣΟΑΒ, με αντίστοιχες χρηματοδοτήσεις από άλλες πηγές (Παγκόσμια Τράπεζα, ΕΕ.) με στόχο τη μεγιστοποίηση του οφέλους για τη χώρα.

Τέλος, ζήτησε τη συνεργασία και ενεργοποίηση όλων των κοινωνικών εταίρων, με στόχο την αντιμετώπιση των αναπτυξιακών προκλήσεων που αντιμετωπίζει η Ελλάδα στα χρόνια που έρχονται.

Με την ολοκλήρωση της ομιλίας του κ. Αλογοσκούφη ακολούθησε ένας γόνιμος και σε βάθος διάλογος με τους παρευρισκόμενους. Ο κ. υπουργός απάντησε σε σειρά ερωτημάτων που έθεσαν τα μέλη του ΣΕΒ και τα οποία αφορούσαν αναπτυξιακά, φορολογικά, χρηματοπιστωτικά και θέματα κεφαλαιαγοράς, ενώ δεσμεύθηκε ότι αυτή η συνάντηση και η ανταλλαγή απόψεων με τον κόσμο της βιομηχανίας και των επιχειρήσεων θα επαναληφθεί το προσεχές διάστημα. ♦

ΔΕΛΤΙΟ

ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΩΝ

ΔΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ

Ιδιοκτήτης

ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΩΝ

Ξενοφώντος 5, 105 57 – Αθήνα

Κωδικός: 1136

FEDERATION OF GREEK INDUSTRIES

5, Xenophonos str., 105 57 – ATHENS

e-mail: main@fgi.org.gr

internet address: www.fgi.org.gr

Εκδότης - Διευθυντής

ΤΑΚΗΣ ΠΟΛΙΤΗΣ

Ξενοφώντος 5, 105 57 – Αθήνα

ΤΗΛΕΦΩΝΑ: ΣΕΒ 210.323.7325-9

FAX 210.322.2929

Τυπογραφείου 210.959.0238

Υπεύθυνος Τυπογραφείου

ΛΕΩΝΙΔΑΣ Κ. ΜΙΧΑΛΑΣ

ΕΚΤΥΠΩΣΗ: ΓΡΑΦΙΚΕΣ ΤΕΧΝΕΣ Κ. ΜΙΧΑΛΑΣ Α.Ε.

Ευαγγελιστριάς & Γρυπάρη 45α

Καλλιθέα 176 71

ΤΙΜΗ ΦΥΛΛΟΥ 0,03 Ευρώ

ΕΝΤΥΠΟ ΚΛΕΙΣΤΟ – ΑΡ. ΑΔ. 225/1988/ΚΔΑ

IMPRIMÉ FERMÉ – SOUS PERMIS N° 225/1988 DU CENTRE DE TRI